

GYŰJTŐ: EGYED ÁRPÁD

GYŰJTÉS IDEJE: 1980.

TART.: KAPOSUÁKON MEGVERTÉK A RÉLŐSBOT c.
KIADVÁNY KÉSZÍTÁSA

14 lap, 100 köttalap, 1 foto

FÖLDRAJZI MUTATÓ: KAPOSUÁK

SZAKMUTATÓ: XXVI.

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRRA'S

ATUENTVE A NA-184/85-OS TÉTELE ALÓL.

19

év

Név:

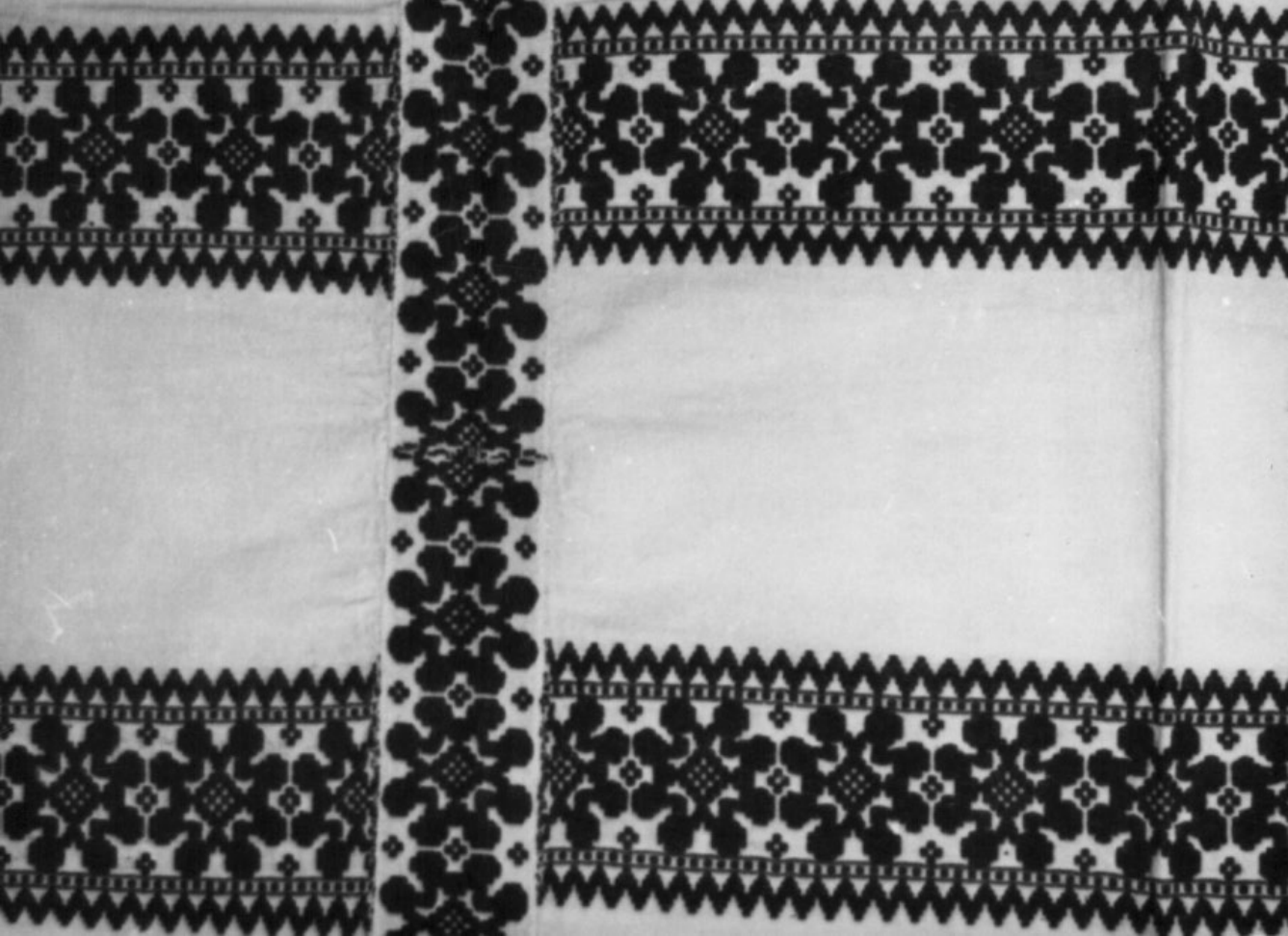
Hely:

KAPOSVÁRON MEG-
VERTEK A RÉZDO-

BOT

100 somogyi népdal

1

67

Bevezetés

Széles körű igénynek tehattünk eleget a Somogy megyei Művelődésügyi Osztály felkérésére és támogatásával.

Száz somogyi népdal/Kaposváron megverték a rézdobot c./ olyan sorozat közignyű kiadványa, amelyet haszonnal forgathat mindenki, aki megynk népzenei, folklorisztikai értékei iránt egy kicsit is érdeklődik, vagy éppen tanulni, tanítani akar belőle.

Elsődleges célja mégiscsak az, hogy -régóta várt- olyan népzenei anyagból adjunk szerény válogatást, amit mindnekelőtt az óvodák, iskolák, szakkörök, éneklő-csoportok, ifjusági és felnőtt kórusok, népi zenekarok, énekes szólisták, bábcsoportok stb. hasznosíthatnak munkájukban. Nem teszünk haszontalan javaslatot azzal sem, ha ezt az anyagot ajánljuk az iskolai óra kiegészítő tananyagaként is, továbbá felhívjuk rá a különféle kulturális szemléken, bemutatókon szereplők figyelmét repertoárjuk bővítése végett; nem tartjuk feleslegesnek annak hangsúlyozását sem, hogy az irodalmi szinpadok, honismereti szakkörök, ifjusági és felnőtt klubok stb. ismerjék meg szűkebb pátriájuk hagyomány-anyagát, népzenejét, népköltészetét, hi-

17

szen művészi munkájuk során jól felhasználhatók mind dalaink, mind szövegeink, játékaink, dramatikus formáink. Nem tulzunk, ha azt állítjuk, hogy alig van társadalmunknak olyan rétege, olyan közösségi alkalamelehetősége -gondolunkx itt kirándulásokra, szórakozásszerű összejövetelekre stb.- ahol ne lehetne felhasználni akár a kornak megfelelő játékokat, dalokat, tréfás csufolókat stb./nem is szólva most bővebben a népi sportjátékokról, amelyek összeállítása folyamatban van/.

Bizonyára akadnak olyan érdeklődők, akik egyik-másik anyagunkból szívesen látnának többet, vagy hiányzó műfajainkból jó néhány példányt követelnének. Ezek számára van lehetőség a muzeumi Hangarchivum anyagába betekinteni. A kötet összeállítása nem kis gondot okozott az anyag bősége miatt/hiszen csak saját néprajzi anyagunk magnófelvétele kb. 20.000 métert tesz ki/, valamint az is, hogy nagynevű gyűjtő-elődeink hatalmas anyagából is illőnek tartottuk a válogatást. Reméljük azonban, hogy ez a szűkösebb válogatás is sok örömet okoz majd az érdeklődőknek. Reméljük, sikerülni fog ama tervünk is, hogy részben az itt közölt dalokat és a még kötetbe nem került sokféle műfajainkat

19

a kívánságoknak megfelelően, magnószalagra játsszuk.

Mint az a kiadvány beosztásából is kitűnik, a közölt anyag tekintélyes részét a gyermekélettel kapcsolatos példák adják: altatók, jártatók, hintáztatók, tornáztatók, mondókák, állathivogatók-kergetők, ijesztgetők stb., amelyek a legkisebbek életéhez kapcsolódnak. Utána a kiszámoló-kiolvasók, egyszerűbb mozgásformák következnek, amelyek azért jelentősek pedagógiai szempontból, mert az érzelmi-értelmi nevelés sokoldalúságát szolgálják s alkalom nyílik a gyermek számára a mindent jelentő mozgásélményre is. E játékos formák éppen akkor jelentkeztek -főleg a falusi gyermekközösségekben-, amikor a testi, lelki-értelmi ráhatás igen komoly alakító-formáló tényezőként hatott a gyermekek későbbi életére.

Míg az első csoportba tartozó/-1-3 éves kor-/ gyermekek számára mondott-énekelte néhány szavas, egy-két soros formák ugymond: a "fel-nőttek műfaja", hiszen a szülők, nagyszülők ajkán hangoztak el; addig ez utóbbiakat már a 4-6 évesek maguk mondták, énekeltek, játszották saját gyönyörűségükre/legtöbbjüket maguk is alkották, alakították/.

Ezek a játékok kitörülhetetlen nyomokat hagytak a kicsik lelkében, hiszen a játékokban való önkéntes részvét, az énekelte vagy mon-

19

4.

dott rigmus és egyszerű dallam, a mozgásélmény összessége teljes mértékben kitöltötte a gyermekek élményvilágát. Ebben az életszakaszban kezd megismerkedni valójában a kisgyerek a világ, a természet, saját életkörülményének jelenségeivel, a valóság és a hit-élet-hiedelem számára még érdekes szimptomáival, mely oly képzetkialakítást eredményez, amire a nevelőnek nagyon is oda kell figyelnie. Ez a "fogékony kor" a legnagyobb követelményt ró mind a nevelőkre, mind a szülőkre. Ebben az életkorban a gyermeket ért impressziók/információk/ lényegesen befolyásolják a kicsik gondolkozását, értelmi-logiai, érzelmi állapotát; e korban a gyermek ítélő készsége, képzetalkotása még kezdeti stádiumban van, melyben a valóság tényei, a saját képalkotásai egyfajta sajátos látás - mód kialakítást eredményezhetnek, afféle valós-romantikus szemléletet. S itt szorul a gyermek a szülői, nevelői segítségre, hogy annak emocionális irányultságát helyes mederbe terelje.

A fent említették természetesen nemcsak a 4-6 évesekre és a veük foglalkozókra vonatkoznak, hiszen sem a játék anyagok, sem annak nevelési problémái nem szoríthatók be az említett korhatárok közé: egyes játékokat, mondókákat a kicsik éppugy játszották, mint e kort követő időszak gyermekei, sőt: egyes típusokat még az ifjúkorban is játszották bizonyos kiegészítésekkel. Ezzel a folyamatossággal természetesen vele kell tartania a szülői, nevelői tevékenységnek, sokirányú feladatoknak. Nemcsak a gyermek játékigénye, de a nevelői követelmény is igényesebb legyen. Az iskolás kora fiatalok játékában azonban már fokozottabban jelentkezik a mozgásigény, a fizikai terhelés, ügyesség utáni vágy, s ez által mindenben való többlet-törekvési szándék; ezt pedig ki lehet és ki kell elégíteni mind a termi, mind a szabadtéri foglalkozások alkalmával. Erre valók a sportszerepű játékok mellett a mozgásos-táncos játékok, énekelt-mondott szövegek stb./Hidas-játék, forgó, futó-fogó játékok, láncolatos strófák stb., amelyek már komolyabb értelmi, érzelmi, fizikai motivációkat jelentenek/

19 A játékoknak a gyermekéletben betöltött szerepéről sokat lehetne és kellene mondani; elég, ha néhányról említést teszünk: ál-

talános ügyesség, erőfejlesztés, gyorság-fokozás, leleményesség, figyelem-koncentrálás, ítélőkészség-fejlesztés, s ^{am} utolsósorban a közösségi életre való hatást kell még kiemelni, mint a felnőtt életre nevelés fontos lehetőségét. Másik nagy jelentőségét abban látom - mint egykor gyakorló pedagógus -, hogy a játékok, népi sportjátékok felbecsülhetetlen pedagógiai tényezőként jelentkeztek; ki-tűnő rávezető, előkészítői voltak a tananyagban szereplő sportjátékoknak, hiszen a fogócskák-kergetők, méták, csülközések, lityá-zások, görczések, várjátékok stb. a minden sporthoz is szükséges, s már említett készségek, adottságok kifejlesztésében óriási szereppel bírtak.

Gyakran hangzik el - a népi játékokban-járatlanok szájából, hogy egy letűnt életforma primitív megnyilvánulási formái ma már nem elégítik ki a mai modern sportokhoz szokott/gyakran erőltetett kényszerített/ ifjúság igényeit. Ez természetesen nem igaz és inkább a nemismerésből fakadó téves nézetnek tudható be. Javasoljuk e téren való ismeretek bővítését, továbbképzését! Ezt egyébként e kis füzet is céljául tűzte ki, hogy egyelőre a folklór jellegű adataival legyen segítségére az érdeklődő nevelőknek, de bárkinek is, aki kezdi felismerni a játék, a dal, a szokás mai életben

is igen jelentős szerepét és lehetőségeit. Végül is, nyugodtan állíthatjuk, hogy a játékos nevelés pedagógiai értéke afféle szellemi tápláléka lehet mind az ifjúságnak, mind a magasabb korszálybéli-
ek számára, s ez különösen vonatkozik a városi életviszonyok között élőkra, akik fizikai fejlődésben ugyan látszatra túlnövekedtek a régebbi hasonló korosztályokhoz viszonyítva, de kondicionálisan messze elmaradnak az általános edzettség tekintetében. Éppen a játéknak ezt a formáló, fejlődést biztosító hatását hagyományok ki nevelési tényezőink közül? - Bűn lenne! Mintha lemondana a "homo ludens" arról, ami ősidőktől fogva szerves részét képezte a "homo sapiens" emberréformálásának!? Téves nézetre vall az az állítás, hogy a "népiség elantmond a modernségnek", amit sokan egyéb vonatkozásban is állítanak; - ez természetesen nem így van sem a nevelésben, sem a művészetekben stb., csak meg kell találni azon tényezőket és módokat, amelyek alkalmassá teszik a hagyományt arra, hogy korunk életének szebbé, eredményesebbé tételét jelenthessék.

16

A játék, a tánc, a dal, ballada, ritus mindig is elválaszthatatlan része volt az un-szinkretikus kulturáknak /tágabb értelemben egészen a mai társadalmi, gazdasági létforma megváltozásáig/, s nevelési szempontból fel kell használni mindent ebből a hagyományból, ami a szocialista nevelés célkitűzéseinek megvalósításához szükséges, és "ez a mi munkánk, és nem is kevés"!

Az egykori népéletből meritett sok-sok anyagunknak egy kis töredékét adjuk most közre, éppen a fent említett célkitűzések mielőbbi megvalósításának lehetősége szempontjából? csak éljenek vele mindazok, akiket illet. Ne tűnjék tulzott elfogultságnak, hogy egy kicsit többet szoltunk a játékok szerepéről, de ez természetes, hiszen ezek azok a formák, amelyek szórakozva-művelődve megalapozzák a társadalom kulturáltságát, s tehetik fogékonyabbá a felnőtt kor emberét később a művészetek, tudományok, s egyáltalán a művelődés iránt.

18

Bővebb "tanulmány izü" sorainkkal nem terheljük tovább olvasóinkat, /annél is inkább, mert készülöben van több olyan tanulmányunk, mely a fent említettekkel kapcsolatos/.

Mint már irtam, ez a kiadvány egy kis izelitőt-izesitőt kívánt adni mind a nevelőknek, mind a felnőtt érdeklődőknek. Hadd jegyezzem meg azonban, hogy ez a "tisztta főrrásból" való merités nem jelenti azt, hogy az egyes anyagokkal ne lehessen szabadon bánnia a nevelőknek természetesen a műfaj-szabta lehetőség keretein belül. Ha pl. egy iskolai csoportot, vagy más együttest fel akarunk készíteni egy szin-padi bemutatóra, kulturális szemlére, bátran alkalmazhatjuk, pl. a játékokat egy keretmüsorban, több kategóriából összeválogatva, jól alkalmazottan. Hasonlót javasolunk az @ddig eléggé elhanyagolt területen, az irodalmi szinpadok esetében is, de említhetem a pávakörök, kórusok, szólisták repertoárjának somogyi anyagban eléggé szegény szerepléseit is.

Figyelmeztetni szeretnénk mind a szereplőket, mind a vezetőket arra, hogy ha betanulnak bármely műfaju anyagot, ne akarjanak mindenáron "archaizálni", inkább "egy az egyben" tolmácsolják -különösen a játékokat, ahol ne is kísérletezzenek azzal, hogy ráerőszakolják a kicsikre pl. az ö-ző nyelvjárás területén gyűjtött anyagokat, mert mo-

17

doros, stilustalan produkció lesz belőle. Nem zárjuk ki viszont annak lehetőségét, hogy egy jól felkészült szólista, kórus stb. éljen a tájnyelviséggel; pl. a rinyakovácsi Jandzsóné ö-zését, vagy a Ny-Somogy zárt-ö-zését, máshol nyílt ö-zését bátran használhassák. Ezeket azért jeleztem, mivel kötetünkben a szövegeket köznyelvi/irodalmi/helyesírással irtuk le, hogy bárki énekelhesse; szalagjainkon azonban/és tudományos más publikációinkban/ a népnyelvi fonetika jól megfigyelhető.-Ezzel kapcsolatban jelezzük, hogy Somogyban 3-4 féle tájnyelviség is található, s vannak olyan sajátos hangzó-formák, melyekre érdemes felhívni a figyelmet, melyek közül csupán néhányat említhetünk most. Pl. az un. palóc ly-t megyénkben sosem ejtik/nem is tudják kiejteni: kirxály, milyen, furulya; helyette így hangzik: királ vagy kiráj, millen, v. mijjen, furuja, v. furugla stb./. Egyéb fonetikai vonatkozások: a V-hangzó előtti S gyakran Zs-nek hangzik, pl. kizs várt, de V előtti T már D-nek hangzik, pl. teridve az ajja/teritve az alja/; vagy: siedve mén/sietve megy/; gyakran használja Somogy népe az ilyen kifejezéseket: Itthol van; teridvel az ajja/teritve az alja/; közibig= közéjük stb. Nem jelöltük ezeket szövegeinkben, de tanácsot szívesen

R

11
adnak nyelvészeink, de magunk is. A szövegeinkben talált olyan szava-
kat, mint pl. látja, adja, mentse egyébként sem jelöljük kiadványaikban
a népi ejtés-hangzás szerint, mivel azok a köznyelvben is így ejtőd-
nek: láttya, aggya, mencse stb. Egyes szóértelmezéssel kapcsolatban te-
szek még említést: ballada-szövegeinkben gyakran szetepel pl. a "bruner-
brunel, brünel" cipő, ami nem egyéb, mint a brünni/Brünnből val/ anyagra
utal, vagy "iszalag" a népdalokban = juhszalag/egy folyondáros rostos fu-
tó növény/; a "lájbli-lábli-lajbi" = a közismert paraszt mellényt je-
lenti; szabadon használhatják előadóink pl. a bojtár szó helyét a gya-
korian hangzó bujtárt, vagy a falka helyett a folka-fóka szókat, hiszen
ez ~~énem~~ jelent különösebb akcentusbéli nehézséget.

18
Természetszerű, hogy minden egyes fonetikai és kifejezési jelenségre
nem adhatunk tanácsot jelen esetünkben. Javasoljuk azonban azt, hogy pl.
a balladákat lehetőleg mindig szólisztikusan adják elő, ellentétben
pl. a regéléssel, betlehemezéssel, ahol is eleve csoportokban játszot-
tak ősidőktől fogva. Ez utóbbiakhoz még annyi tanácsot szeretnénk
adni, hogy szabad alkalmazni a régi eszközöket, viselkedet: csörgős-lán-
cos-bot, höpögő-köcsögduda; kifordított bunda, sapka, kóc-szakáll és-bajusz.

Az egyes felszerelési tárgyak, viseletek elkészítéséhez szintén szívesen adunk tanácsot, segítséget. A kiadványunkban is szereplő regöls is nincs létszámhoz kötve: általában 5-10 gyermek/csak fiuk/, s legények szokták énekelni az említett "hangszerek" kíséretében; néha alkalmazták a "durrogtatást" is/régi vaktöltésű pisztoly, vagy-amit ma már alig ismernek- a nagyobb lyukas kulcsba szórt gyufafej és egy rácsapódó szeg segítségével.

A betlehemezést rendszerint hatan adták elő: Egy angyal/fehér visetű takaróval, szárnyal, néhol csengővel; egy katona fakarddal/néhol katonasapkát, leventesapkát, övet is viseltek;/három "dadó"/pásztor/, akik mindenhol kifordított sapkával, kifordított bundával, láncosbottal, kender-szakállal, -bajusszal, cafrangos szalagokkal jelentek meg.

Néhány szót kell még ejtenünk a kötet strukturájáról, műfaji besorolásáról/amit inkább a szakemberek kedvéért teszünk/1./Nem volt lehetőség a Somogyban gyűjtött összes/kb.50.féle/ műfaj-kategóriából közreadnunk anyagot, s különösen nem egy-egy műfaj több variánsát.2./Ebből adódóan bizonyos rokonműfajokat egy csoportba szedtük, melyeket római számmal jelöltünk I-VII-ig.3./az egymással rokon, vagy "átfedő" műfajokat tehettük volna másik csoportba is, de ez

Végezetül:azzal a szándékkal bocsájtjuk utjára ezt a könyvecskét, a sok-sok beérkezett iskolai, szakköri, társadalmi igénynek eleget téve egy olyan anyagot ajánljunk kezdetnek, ~~amit~~ nemcsak, hogy érdekes, de szükségesnek tartjuk magunk is megtanulásra. Reményünk van arra, hogy készülõben lévõ, nagyobb terjedelmû, sokrétû összeállításunk is napvilágot lát a jövõben.

Használják játékainkat, dalainkat, balladáinkat, szokás-anyagainkat mindazok, akik egészséges lokálpatriotizmussal szeretik népünket, annak hagyományértékeit, és hasonló szellemben nevelik a rájuk bízottakat; miáltal szebbé, tartalmasabbá tehetik saját életüket, s mindnyájunk életét, és iparkodnak azon, hogy a felnõvekvõ nemzedék jobban értse, értelmezze nemcsak a multat, hanem a jelen valóságát is.

Együd Árpád

1219 néles

Csicsiba, hajába (Altató)

E. A'

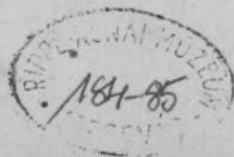
lej. Várnai

Törökloppány, Sümegi Könyvtár, 1936

$\frac{2}{4}$ Ft. D y | Ft. D y | Ft. Ft. | Ft. D y |
Csicsi-ba, hajá-ba, alu-szika Julis-ka,

Ft. D y | Ft. D y | | | | | | D y z |
Csicsi-ba, hajá-ba, csi-csi-csi-csi, cs -

| | | | | | D y z ||
csi-csi-csi-csi, cs

2. Csicsiba, hajába (Altató)

E. A.

lej. Várnai

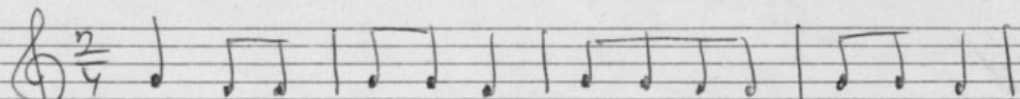
Tónskoppany, Simegyi György, 1936.

Csi-csi-ba, hajá-ba, alu-xika Jözi-ka, csi-csi-ba, hajá-ba.

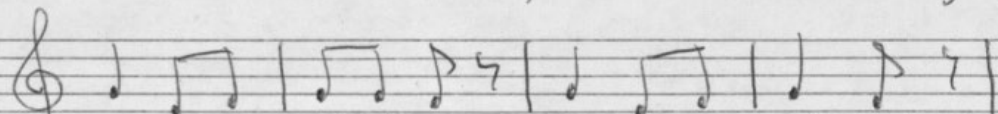

12. 3. Hejsiba, csicsiba (Attató)
Moderato Wimmer Margit (1904), Hosszúvíz

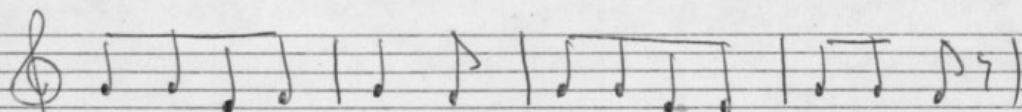
E. A.
Ej. Paksa

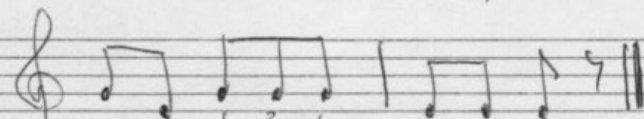
Hej-siba, csici-ba, Mincs itthon a mamája,

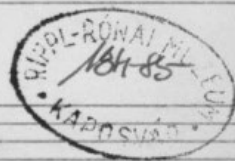
El-menta vá-sár-ra, Hoz neki bá-bot,

Csu-to-rába márcot, Pi-ci piros e-ge-ret,

Ki el-huzza a sekeret!

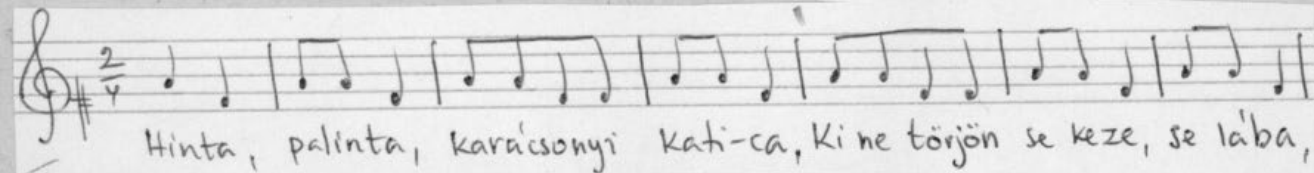

5. Hinta, palinta (Hintáztató)

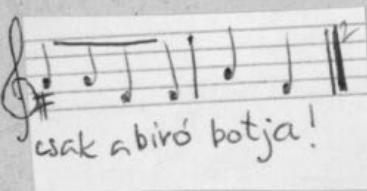
E. Á.

Tónidoktor, Símeszi Bányás, 1936

lej. Várnai

Handwritten musical notation on a staff with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a time signature of 2/4. The melody consists of a sequence of eighth and quarter notes. Below the staff, the lyrics are written in Hungarian: "Hinta, palinta, karácsonyi kati-ca, Ki ne törjön se keze, se lába,"

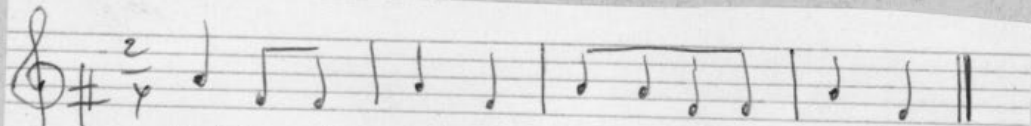
Handwritten musical notation on a staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of a sequence of eighth and quarter notes, ending with a double bar line. Below the staff, the lyrics are written in Hungarian: "csak a bíró botja!"

6. Szántani, vetni (Játzó-óktató)

E. Á.

Tónókkönyv, Sümegi főiskola, 1936. Uj-Várnai

Szánta-ni, vet-ni, Kenye-ret ke-res-ni.

(Sokszor ismételtető) = Ha lehet, leírni!

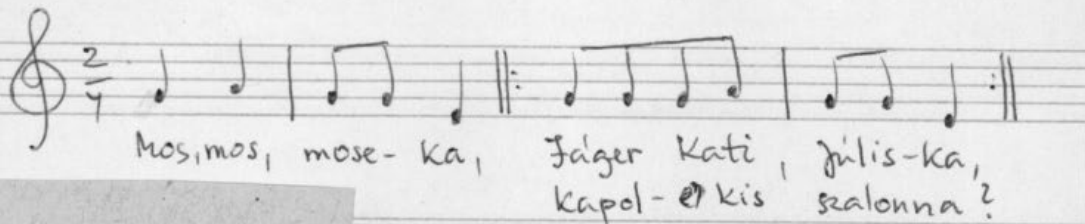

7. Mos, mos, moseka (Fatszótornástató)

E. A.

Törökloppány Simeji Frögzud, 1936

Lej. Vainai

Mos, mos, mose-ka, Falger Kati, Julis-ka,
Kapol-~~e~~ kis szalonna?

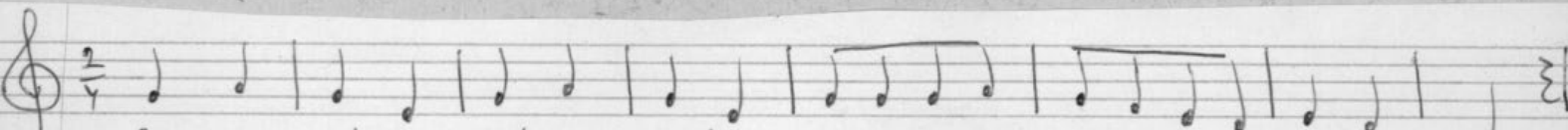

8. Csip-csip csóka (Allatkéregző és csipkedő)

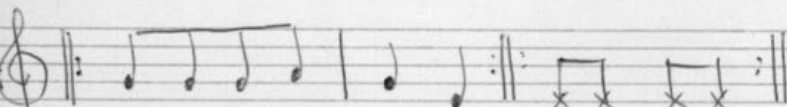
E. A.

lej. Várnai

Török Koppány Sümegi Főgymé

Csip-csip csó-ka, vak var-júcska, Elad-tad a szeke-remet, hozd visz-sza!

Nem adhatom vissza, tyúkok ülnek rajta. Hössel ~~marja~~ Ka-nya!

9. Dobi-dobi hata (Kitalalós játék)

E. A.

Török Moppany, Sümezi Frigyes, 1936.

lej. Várnai

Dobi-dobi hata, Te kis-ayerek, te kislány, meg ne mondd senki-nek,
rakonca-i pälca.

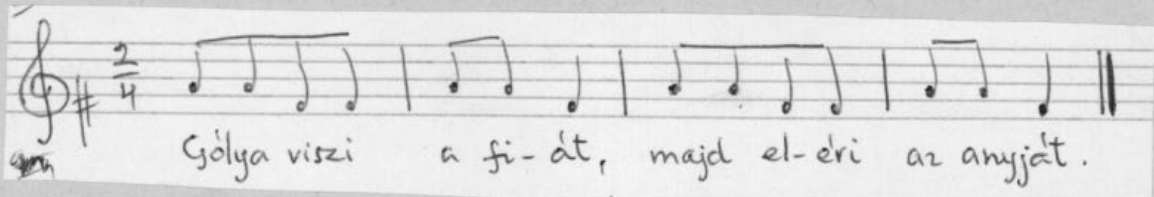
melyik ujjam bök-te meg!

10. Gólya viszi a fiát (Hátontorvagolás, tornáztató)

Töröklorpáng, Símejei fröngné, 1936

E.A.
Lej. Várnai

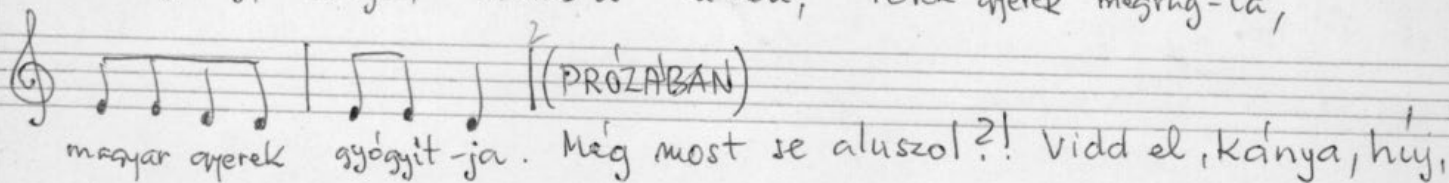
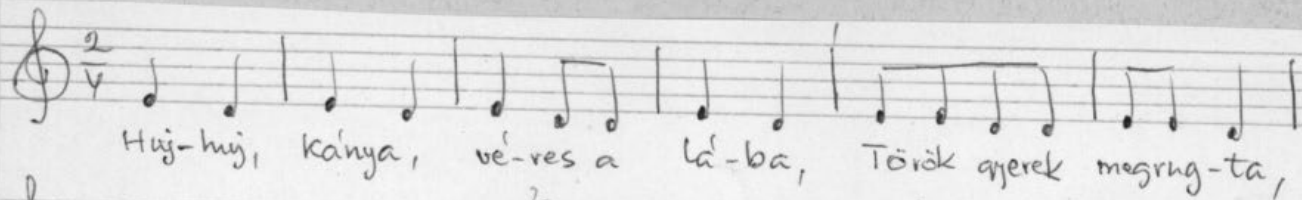
The image shows a handwritten musical score on a single staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The melody consists of a sequence of eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4. The piece ends with a double bar line. Below the staff, the lyrics are written in Hungarian: "Gólya viszi a fiát, majd el-éri az anyját."

11. Huj-huj, kánya (Spitzgötö-plattatól)
E.A.

Törökoppány, Sümegi Fröngye, 1936.

Lej. Várnai

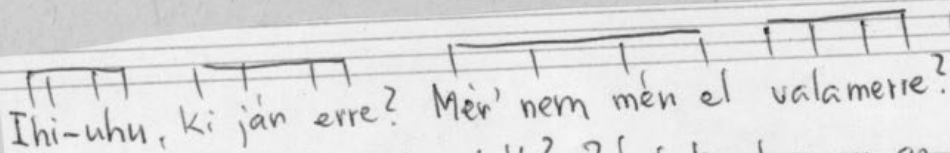

huj, kánya, vidd el, kánya!

12. Ihi-uhu, ki jár erre? (Tjlesztgető-játék)
E. Á.

Török Koppany, Sámueli György, 1936. lej. Várnai

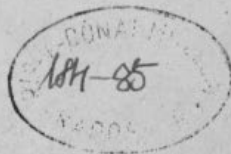

Ihi-uhu, ki jár erre? Mën' nem mën el valamerre?

Talán a hosszú drótostót? Zárd be hamar az ajtót!

Astal alá, szek alá, Bújj hamar az ágy alá!

(szabad
ritmus-
ban)

13. Góji, góji, góji-ca (Altató, ringató)

E. A.
Lej. Paksa

Allegretto

Wimmer Margit (1904), Hossainiz

Góji, góji, gó-ji-ca, mér' véres a lá-bod?

Török gyerek vágta, onagra gyerek onoggitlta

sip-pal, dob-bal, ná-di he-ge - dű-vel.

Mivel rit-te ha-ra? csi-ri-gatta, papus-gatta,
Fene-ketlen kas-ba,

por-ba hentes - get-te.

14

Egyedem, begyedem

(~~Köszöntő~~ és Mondóka a "Lityához")

E. A.

lej. Várnai

Török Koppany Sümegi Főiskola, 1936

Handwritten musical score on a single staff. The time signature is 2/4. The melody is written with vertical stems and flags. The lyrics are: "Egyedem, begyedem, nincs se párom, ezt a kislányt ide veszem, fuss!". Above the first two notes, there are two sets of brackets with the numbers "1 3 7" and "1 3 7" respectively. Above the remaining notes, there are several horizontal lines with vertical tick marks indicating rhythm. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

2

15. Egyedem, begyedem (Kiolvasó fogó játékhöz)

Törökoppány, Simegyi György, 1936.

E. A.
Lj. Varnai

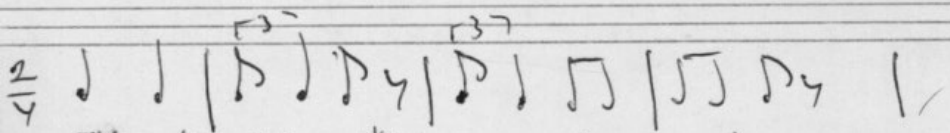
Handwritten musical notation on a staff with a 2/4 time signature. The notes are represented by vertical stems with horizontal beams above them. The lyrics are: Egyedem, begyedem | Cukiné, Abri-fabri | Dominé, Ecki-pecki, | tengerecki, |

Handwritten musical notation on a staff. The notes are represented by vertical stems with horizontal beams above them. The lyrics are: Te mehetsz | ki

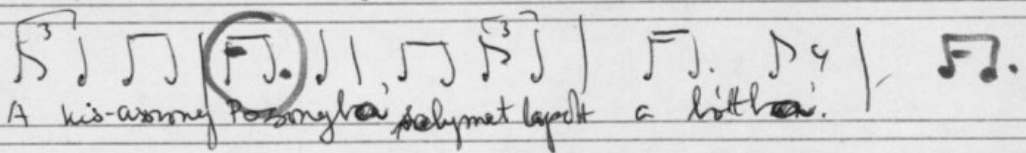

16
Allegretto

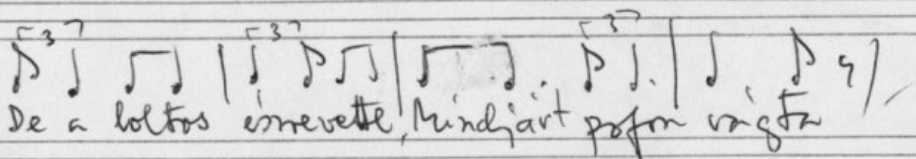
Etty, petty, liba petty (mondika) E.A.
Amsztmann Lajosné (1911), Bize lej. Paksa

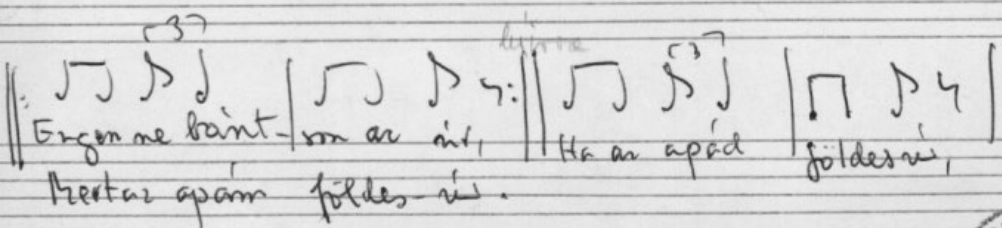
Etty, petty, liba petty, Ezer nyolcvíz nyolcvan egy.

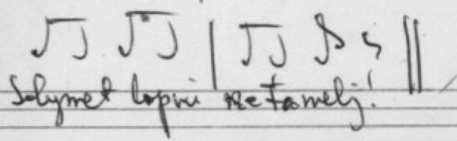
A kis-örmény Pásznya helymet lapokt a lötthai.

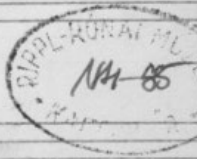
De a lötthos ismerette, Mindjárt papom rágta

Ergon me baint-som az nit, Ha az apád földesvi,
Kertaz apám földes-vi.

Selymet lapri ketfemelj!

17.

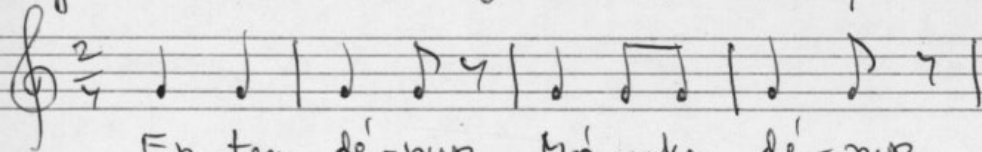
Enten dénusz (Kiszámolt)

E. A.

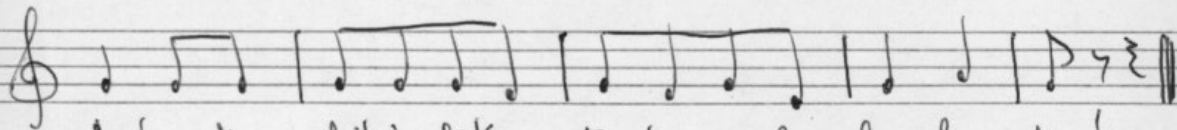
Allegretto

Amstmann Lajosné (1911), Bize

leg: Paksa

En-ten dé-nusz, Mó-reke dé-nusz,

Mó-reke, diki-deke, E-le-ve-le, bambusz-ka!

18.

Kis utcába (Kiszámoló)

E. Á.

lej. Várnai

Töredékoppány (Süsmegi Főgyme, 1936.)

$\frac{2}{7}$ Kis utcába süit a nap, beharangozott a pap,

37
gyertek, gyerekek, iskolába, öltözzetek pap ruhába!

Inc-pinc, Lőrinc, te vagy kint!

37

Allegretto

19. Egy, kettő, három, négy (Lánczos mórókkal)
Wimmer Margit (1904), Hosszúvíz E.A.

Lej. Paksa

Egy, kettő, három, négy, Kopasz barát, ho-va' még? Föld alá

Föld a-la' csom-ter', komá-romba m-csés'. It is, ott is egy kis ház,
Abba lakik egy barát.

Kertem tüle papstuhát, Holnap nekem lovam lesz, Lovam nekem ganéjt ad,
Azt mondta, hogy holnap ad.

Ganéjt adom földemnek, Földemnekem búrát ad, Búrát adom molnárnak,

Molnar nekem lisztet ad, lisztet adom pék-nek, Pék nekem zömlét ad

Zömlét adom bojtár-nak, Bojtár nekem botot ad, Megdo-bom w.

18-85
18-85

Handwritten musical notation on a single staff. The key signature has one sharp (F#). The notation consists of four measures. The first measure has a treble clef and a sharp sign. Above the first two notes is a bracket with "37". The second measure also has a bracket with "37" above it. The third measure has a bracket with "37" above it and two "x" marks below the notes. The fourth measure has a bracket with "37" above it and four "x" marks below the notes. The piece ends with a double bar line. To the right of the double bar line is the text "10 kor".

Kis kutyát, Lepisz-Kitjára dr-rod alját!

20. Töröm, töröm (törős-játék, egyhangvonalú)

E. A.

lej. Várnai

Törökoppány, Simegyi-főnyé, 1936.

Töröm, töröm sós kát, mint a magyar fós kát, Sós légy, erős légy,
mint az ecet, o-lyan légy!

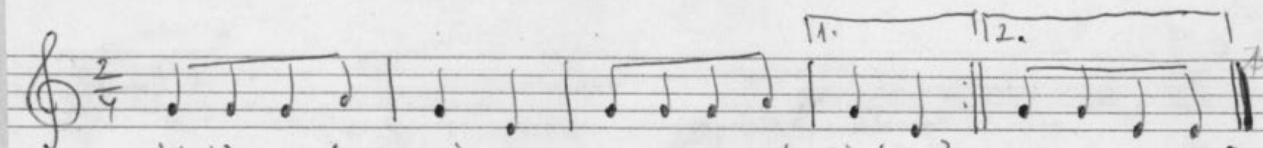

21. Katica bogárka (Bogár-röppentő)

E. A.

Tőviskóppány, Símegi főgymé, 1936.

lej. Várnai

1-2 Kati-ca-bo-gár-ka, merre visznek férjhez? kato-ná-nak?

22

Hajlik a meggyfa (Fogókergető)

E. A.
lej. Vainai

A handwritten musical score on a single staff. The staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of quarter and eighth notes. There are two first endings marked with '1' and '2' above the staff. The lyrics are written below the staff in Hungarian. An arrow points from the end of the second ending to the text 'Akit szeretesz Kaptd el.' below the staff.

Haj-lik a meggyfa, A- latta vagyon barna me- nyecske
nagy az ár- nyéka.

Akit szeretesz Kaptd el.

23. Mosdjal, mosdjal (Forgósjáték)

E. A.

Török Kopány, Siemegi György, 1936.

leg. Várnai

Mosdjal, mosdjal. Kis menyecs-ke, Kis menyecs-ke. Kis te-he-hed fe-jet-len, A szo-bad is söp-ret-len ölej, csókolj, a-kit sze-retsz. Ezt szeretem leg jobban Ez-zel tán-cu-lok jobban Ve'-ge, ve'ge mindennek, ve'ge a sze-re-lem-nek.

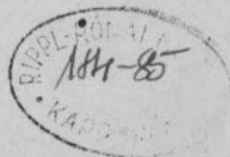

24. Akit szeretsz, vidd el (Királyszóforgójáték)

E.A.

lej. Várnai

Akit szeretsz, vidd el! Ezt se-re-tem, ezt ked-velem,
ez az én é-des ked-ve-sem. Járjad, járjad jobbkatoná,
hadd ngorjon a hariska,
babszer-da!

25. Kis kacska fürdik (Kifordulás-ellenpójtás?)

E. A!

Andos, Huszár Teréne (1928)

Lej. Várnai

The image shows a handwritten musical score on a piece of paper. It consists of two staves of music in G major (one sharp) and 2/4 time. The first staff contains the first line of the melody, starting with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is written in a simple, folk-like style. Below the first staff, the lyrics are written in Hungarian: "Kis kacska fürdik fe-kete tóba, Si-kos a talpa, anyjához készül Lengyelor-szágba. má-kos a sarka,". The second staff continues the melody, starting with a treble clef and a key signature of one sharp. Below the second staff, the lyrics are: "Akit szeretsz, kapd meg!". The score is written in black ink on a light-colored background.

Kis kacska fürdik fe-kete tóba, Si-kos a talpa,
anyjához készül Lengyelor-szágba. má-kos a sarka,
Akit szeretsz, kapd meg!

26.
Allegretto

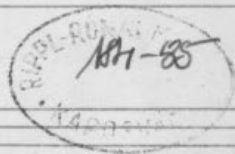
26. Bujj, bujj, bokrosi (Bujós, vagyis Rör-játék)

Káplár Mihályné (1906) és Gaál Istanne (1913) E. A.
Szerzők ~~Lej. Paksa~~

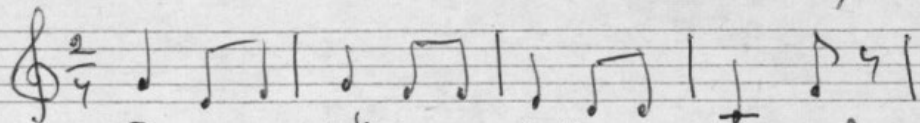
Bujj, bujj, bokro-si, boko-si, de somo-csi, a nagy hidon a-tul.

Selen-ce-fa a-nyé-kába haj-lot-tam, Nem hajlottam, szívem, rózsám,

többször ismételve
csak nyugod-tam.

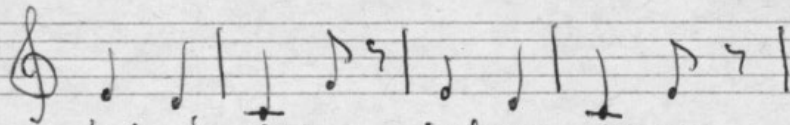

27. Egy szege, két szege (Mozgás-táncjáték)
Con moto Arrai Pálné (1872), Törökoppány, L. L.
Kéj. Bartók

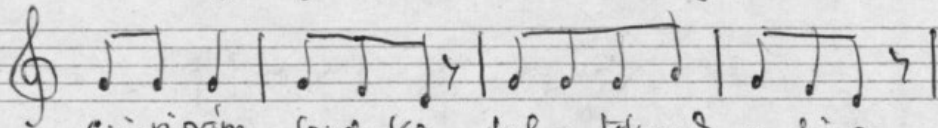

Egy szege, két szege, hat szele - menye) →

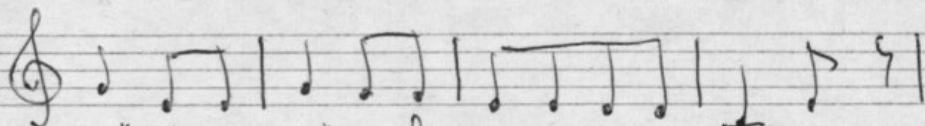
(nye)

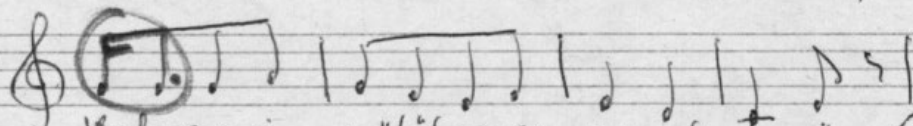
hat aós hajma, hatvan dinnye,

csi-ripám fene-ke, hol a tiknar a fi-a,

sör i-de, sör o-da, kimen-tek a dombra,

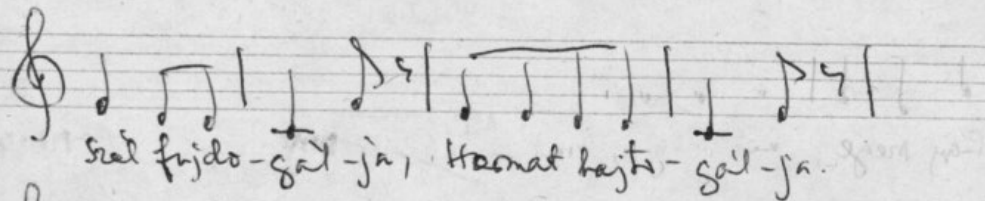
Kalo-sa-i szőlőhegyen hat szel verő,

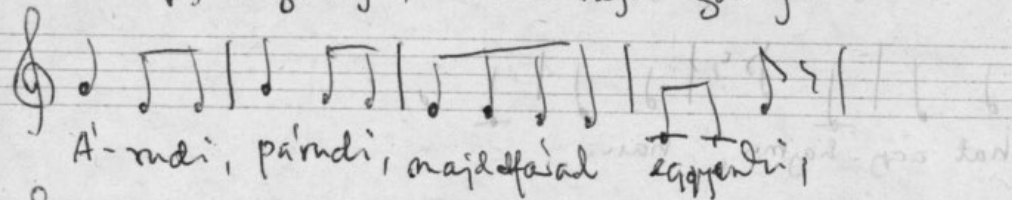
öme-vedtél, öme-fonták, öme-koco-gották.

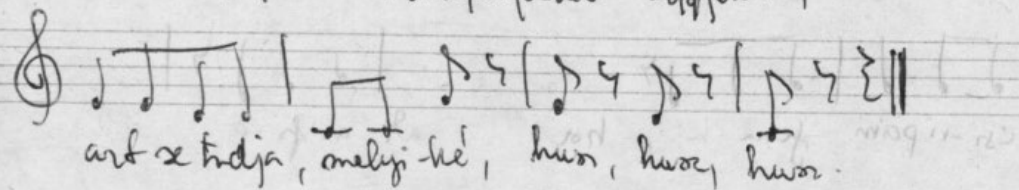
(trabls)

säl fjido-gäl-ja, Hornat bajts-gäl-ja.

A'-ndi, pä'ndi, najldfaial ägqendi,

art x tidja, onelyi-hé, hwar, hwar, hwar.

(Tapsos, kőrfélt)

30

Arra alá bekeríték egy kis részt

E.A.

Allegretto

Amstmann Lajosné (MAM), Bize

lej. Paksa

Arra alá beke-riték egy kis részt,
Arra megy a iro-dai kocsma-ras.

~~Arra megy a iro-dai kocsma-ras~~
Sóft teneked, édes nősim, mint né-kem.

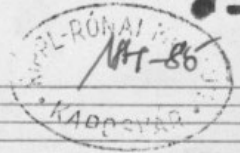
Téged szeret az én mátkám, nem én-gem.

Ezre szejem, petre-szejem, happ, happ, happ,

happ!

*-esteként taps!

*-ér

Modersato

31. Kis kacska furdik (Mozgásos-táncos játék)

Kaplár Mihályné (1906) és Gaál Istvánné (1913), Szeged

E. A.
Kaj. Paksa

!e'd

oá

Kis kacska furdik se-ke-te to-la, Haj, haj, lennyel, nap ki one-uyeske,
 Anyja-hoz kiául lennyel ot-magba
 ö-lelj, vókolj, a-ki-t szeret, azt vedd el! Nem azért, ne-veltem, annyi lány kis
 Ka-to-zának költ-sém a nyakadit
 kesket, Gyere-re be, rózsám, járunk egy pár táncot, Akarunk a nyakadba nyakad-
 jüt-sém.
 a ru-da-zó lányot. Kar-sai ró-zsa, aida-si menta, Borsó virá-
 gocska En el-menek a n-tamra, ha nap leány rotnék. Egyed,
 kettőt, lib-ben tenék, mindjárt-haza ei-nék, el is moto-gatnék. Ely a
 vacsorát is főznék, Mi-kor
 194-55

13

myllyä, he, me- myllyjä, järe, järe a kati-än, had'ngorjék
 et a taincät järjäke.

14 15 37

a Namica, Hopp, so', n-gorj Kite, ven loos-kas!

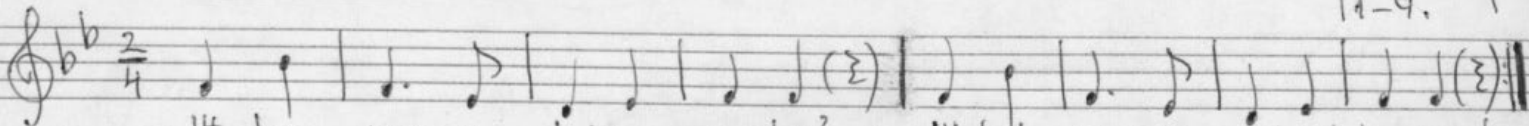
32. Itthon vagy-e / Hidas-játék, bíjós feleletgözei.

(V)

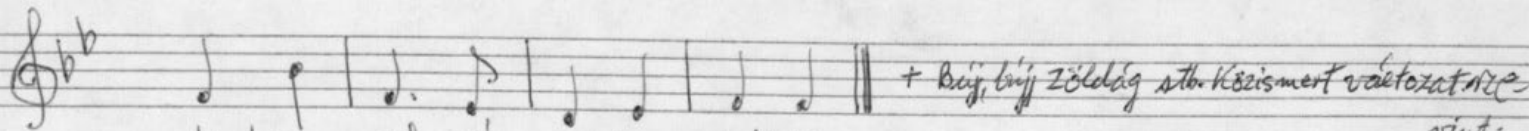
Torvaj, Krassóza Zsuzsanna (1929)

E. A.
Lej. Várnai

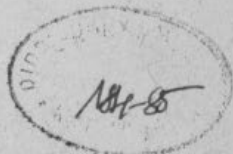
1-4.

- It-hon vagy-e hidas mester? - It-hol vagyok, most jöt-tem meg!
 - Eressz ál-tal a hi-dadon! - Nem e-reszt-lek, mert le-szakad!
 - Ha le-szakad, megra-gadjuk. - Mivel tudnád megra-gadni?
 - Arany gyönggyel, gyöngyhar-mattal. - Hol ven-néd az arany gyöngyöt?

- Is-ten ad-má szent mar-kából. vint.

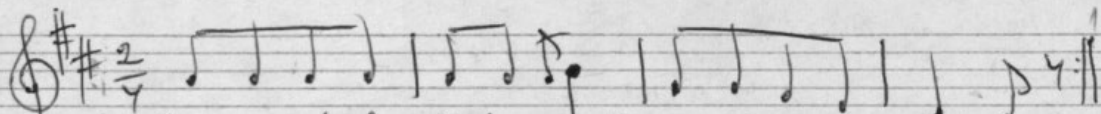

33. Onnan alul (Forgó körjáték, Népszene)

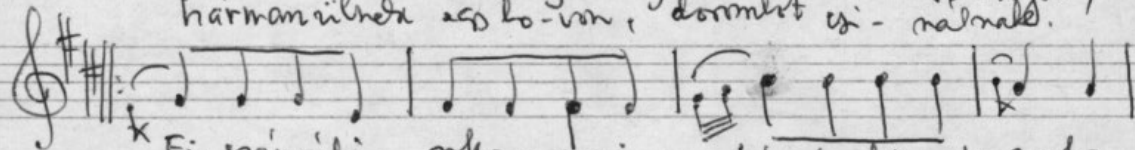
Con moto

Dezső Irma (1922), Senna

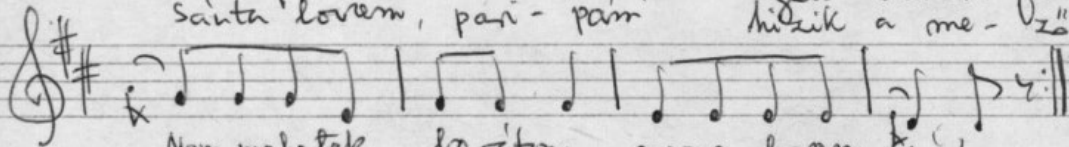
L. L.

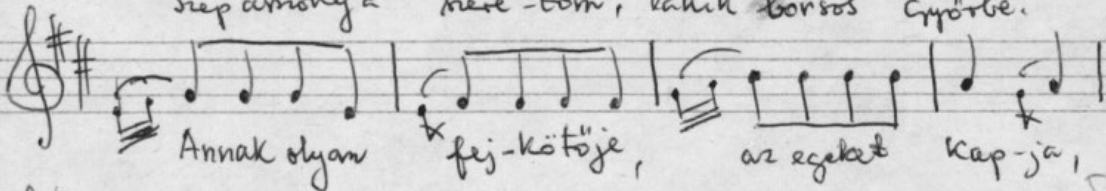
Onnan alul, Bakonyból jönnek a zsi-ve-nyok,
hármannál is eszko-ron, dormbot esz-málnak.

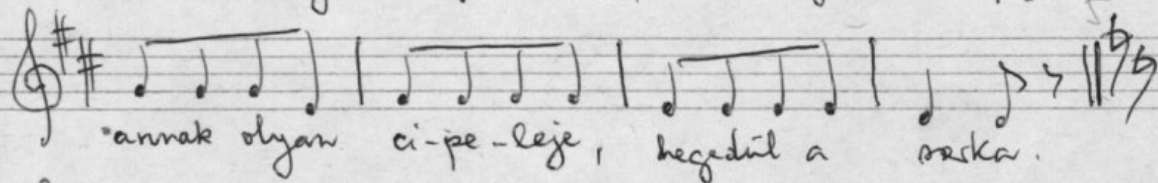
Ej, szép ádi róko-nai, téged hionak forla-
sánta lovam, pari-párni, hiszik a me-zőbe,

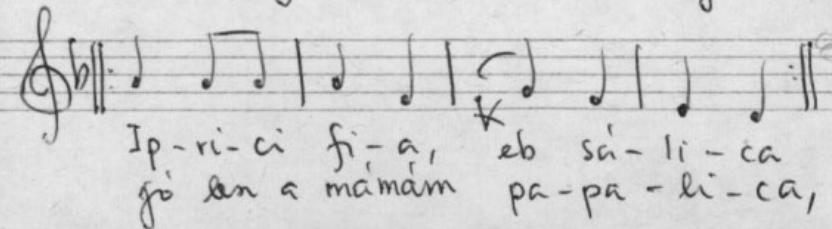
Nem mehetek, kaszátom, mer a lovam sánta.
Szép arnya, mere-tőm, lakik borsos Györbe.

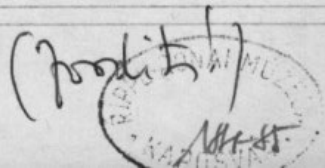
Annak olyan fej-kötője, az ezeket kap-ja,

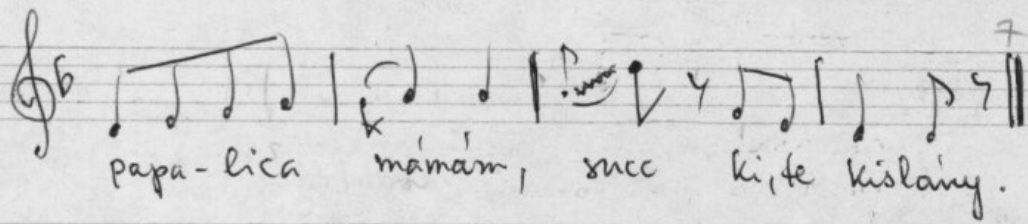
annak olyan ci-pe-leje, hegedül a sarka.

Ip-ri-ci fi-a, eb sa-li-ca
jó én a máimám pa-pa-li-ca,

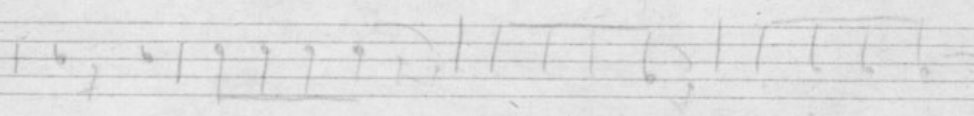

UINU

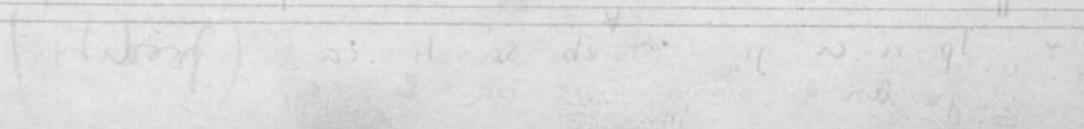

papa-lica mámam, succ kite kislany.

The image shows a single staff of handwritten musical notation. The notation is written on a five-line staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of several notes: a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note Bb4, a quarter note C5, a quarter note Bb4, a quarter note A4, a quarter note G4, a quarter note F4, a quarter note E4, a quarter note D4, a quarter note C4, and a final quarter note B3. There are some additional markings, including a 'P' above a note and a '7' above the final note. The lyrics 'papa-lica mámam, succ kite kislany.' are written below the staff, aligned with the notes.

A second staff of handwritten musical notation, which is very faint and mostly illegible. It appears to be a continuation of the melody or a different part of the piece, but the notes and any accompanying text are too light to transcribe accurately.

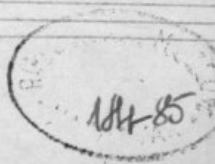
A third staff of handwritten musical notation, also very faint and illegible. It contains some notes and possibly lyrics, but they are too light to read.

34.

Allegretto Erdőjáróznak a lányok (Trefés, Kőnyátér)
Török Kopányi országról B. P.

1. Erdő - já - ró - z - nak a lán - yok,
Táncra per - dül - nek a lei - bok.
Melyik jai - ja a leg - mebbet,
A - zok a leg - hi - re - sab - bek.

2. Mester vanak mires csizmája,
Fárik megémegek a lábán.
Majd elmegyünk a mészárra,
Vessünk csizmat a lábára.

35. [35.]

Angyom süttöt rétest

Allegretto

Nagy János (1893). Diófók

E. A. Vajnai

1. Angyom sü-ttöt rétest,

~~Ki-tet-te a kert-be.~~
Nem adott bel-őle

Ki-tet-te a kert-be (vagy fára)

Le-gé-nyek ma-ma-ra.

2. Arra ment a kamár
 fekete ködmenbe.
 Elvette a rétest.
 Nem adott belőle.

(ford.)

3. Éva, szívem, Éva,
Tétre a szilva.
Tétre a szilva,
Elszedjük hajnalba.

4. Barcsak az a hajnal,
Sokáig tartána,
Szerelemnek, rózsám,
Vége ne szakadna.

Allegro 36. Eva, Eva, Eva
Fandzsó György (1908), Rinyakováci

E. A.
Gy. Paksa

1. É-va, É-va, É-va,

Most é-rik-a sul-va.

Te-rit-ve az al-ja,

Föl-sed-jük haj-nal-ba.

2. Bár csak ez a hajnal
Sokáig tartana,
Hogy a merelennék
Vége ne szakadna!

3. Sese-lem, merel-lem,
Atkolt csötöl-lem,
Mert nem vagyok fél
Minden fa tölgy!

(Zsolt)

4. Minden fa tetején,
Cidrusfa levelén,
Hód' szakított robna,
Minden rajjúny lejúny!

e'

e'

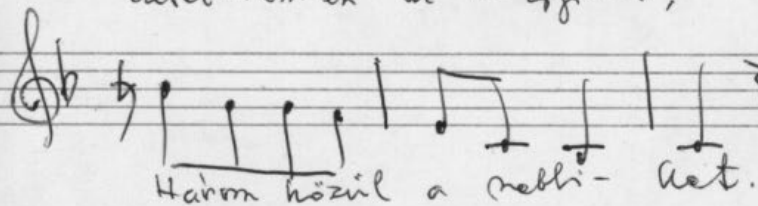
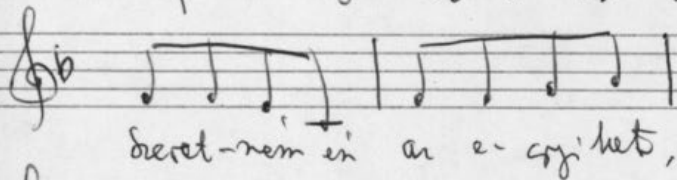
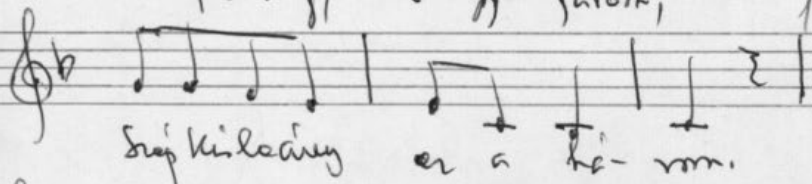
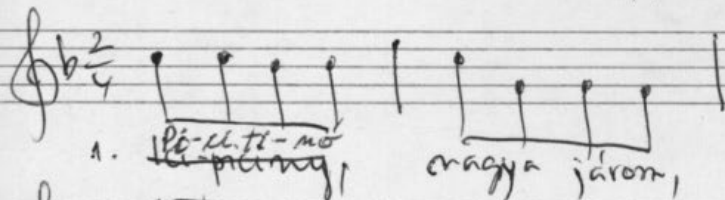
e'

5. Lám, én szakítottam,
Els' szalon-tottam,
Bérid galamb helyét
Vadgalambot fogtam!

37.
Allegretto

~~Pici tina~~
~~ti-piciny~~, nagy a járom
10th June (1902), Kisbárápát

E. A.
Lej. Várnai

3. Nincs egyben a rózsával,
Az is zálogla van má'nal.
Ha valaki kiváltaná,
A jó Isten megáldaná!

2. Nincs annak semmi beje,
Kinek vesztője banna,
"Lám, az enyém csak egy nőke,
Mégis majd meg-halok éte,

↑
meghalok

38. Leesett a makk a fáról

Tempo giusto

~~Simon István (1900) Szenyer~~
Vass Sándor (1890) Csurgó, O. I.

~~S. J.~~

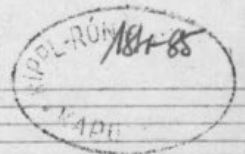
1. Lee- sett a makk a fárol,

Tisler Antalné, 1898.
S. zsitfa

hát jöttem én a tanya-rol.

Ingem, gatyám de mennyis,

Magam vaszok merel-mes.
Ingem, gatyám, eladom
Azon megházasodom!

39. Sem eső nem esik

Parlando, poco rubato Vas János (1891), Igal

O. I.

Handwritten musical score for the piece 'Sem eső nem esik'. It consists of two staves of music in treble clef. The first staff contains the first two measures of the melody, with lyrics '1. Sem eső nem esik, sem felhő nem lát - szik,'. The second staff contains the next two measures, with lyrics 'Mégis, cifra sötét két d - dahöl a - zik.' The music is written in a simple, folk-like style with a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature.

2. Takarj be virágom,
Mert kerestül árom.
Neem ázól ~~kerestül~~,
Gondot viselő rád.

3. Kereki, kereki,
Annyalom, egyre ki.
Adjál egy pár csokit,
Két szál rozmaringot!

40. Az igali Csigas utca

O. I.

Parlando

Kondor Szabó József (1881), Igal

1. Az i-gali Csigas utca, nincs bizonyos gyalog utia. bizonyos

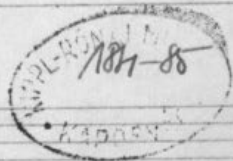
Egy van, azt is én csináltam, Mikor, babám, hozzád jártam.

2. Piros az én makrapipám,
Száz forintért nem is adnám!
Piros az én rózsám ajka,
Ra'illik a legény csókja.

3. Faj, de nagy az ökröm szarva,
Nem fe'r be az istállóba.

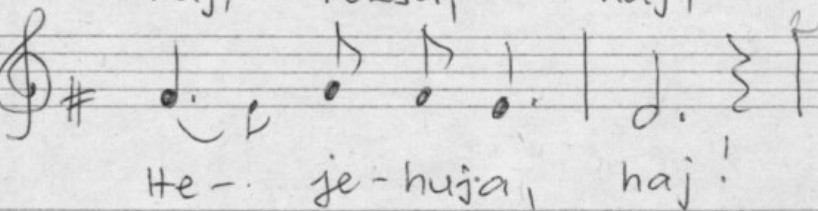
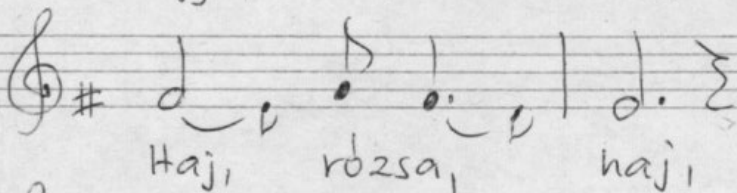
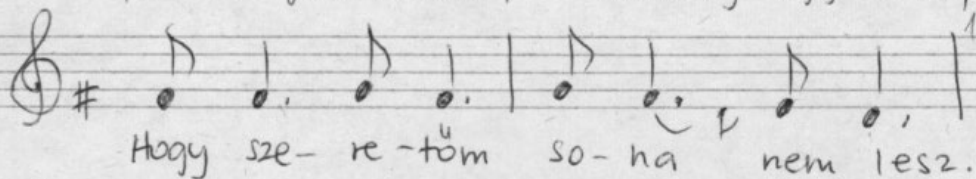
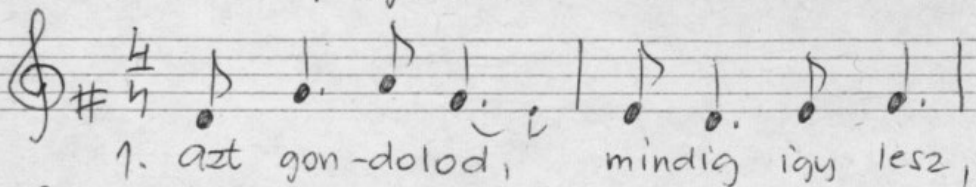

Karcsú a babám dereka,
Könnyen öletem hajnalba.

Moderato 41. Azt gondolod
Pap Gyuláné (1873), Karád

D. Gy.

Dehogy nem

2. Dehogy nem lesz, de már van is,
Tendladnál szebb is, jobb is.

Haj, rózsá, haj,
Heje-huja, haj!

42. Elmehetsz a Kapum előtt

Con moto

~~Arany Pál (1830)~~ Török Kopány.
~~és Varga Péterné (1886) Nagyberki.~~
 + Varga Péterné (1886) Nagyberki.

Sücsigé Jánosné 1876
 B.P.
 O.I.

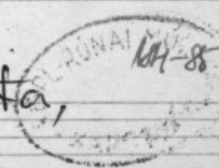
1. Elme-hetsz a Kapum e-lött, Kata,

Nem vigyárlak, mint ez-e-lött, Kata.

Lám, e-ze-lött vigyárla-lak, Kati, Kata,

Szívem ríjalt, ha látta-lak Kata.

2. Azt gondoltam, hogy én bánom, Kata,
 Hogy tetőled el kell válnom Kata.
 En előttem az csak álom, Kati, Kata,
 Nem csak te vagy a világon, Kata.

Kérem főt Sücsigé alá a másik névadatot is!

43. Megerrett a ropogós cseresnye

Allegretto

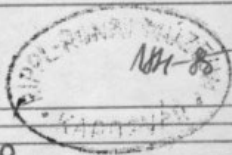
Göllei asszonyok

E. A.
ky. v. d. n. c. i.

Handwritten musical score for the song 'Megerrett a ropogós cseresnye'. The score is written on four staves, each with a treble clef and a key signature of two flats (Bb and Eb). The time signature is 2/4. The music is in a simple, folk-like style with a melody line and a bass line. The lyrics are written below the notes. The score is numbered 1 through 4 at the end of each line.

1. Megerett a ro-po-gós ce-res-nye,
Kisom-gyalom vilá-gos-kék se-me.
Vi-lá-goskék szemé-be ka-csin-tok,
hgy tudják, hogy se-re-tő-je va-csok.

2. Haja, haja, kukorica haja,
Beteg a szeretőm édesanyja.
Ne is legyen addig egészséges,
Mig nem leszek fia felesége.

44. Lazi dombon

Allegro Dezső Jura (1922) & Szenna

L. L.
E. A.

Tejes Margit (1922) és Zolha Gy. Sándor, 1922. é. á.

1. Lazi dombon nem jó répat ailtet-mi,

Özvegyasszony lányát nem jó szeret-mi.

Mert az özvegy maga is le-gényt szeret,

Szenved is a megényy lánnya e-le-get.

2. Rétest ettem, megégettem a pármát,
 Más öleli az én kedves babámát.
 Más öleli, más is ül az ölebe,
 Más kacringat világoskék szemébe.

(is)

(fordíts!) (transcribe!)

3. Patikárus Pista lácsi jöjjön ki,
Három kiló piszokot hozzon ki.
Három kiló piszokot nem drága,
Annak is a nevében van az ára.

Moderato

45. Letörött a kutam gemje

Markaf József (1876), Karác

D. Gy.

1. Le-tö-rött a kutam gemje Hol i-ta-tok meghát délre
Pántli-kát kötök a gemre mégis megita-tok délre.

2. A karddi kertek alatt fölfutott a gyöngyiszalag,
Gyöngyiszalag, lapulevél, hamisa karddi legény.

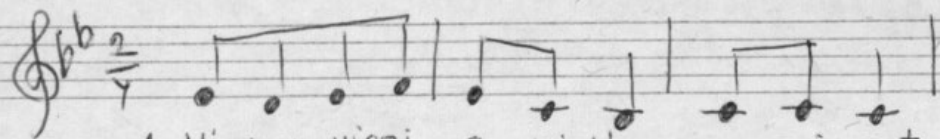
46.

Mikor viszi a kislány.

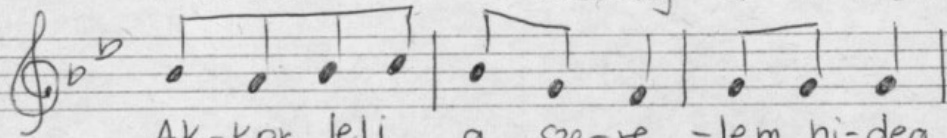
Allegretto

Völner Sándor (1907), Simonfa

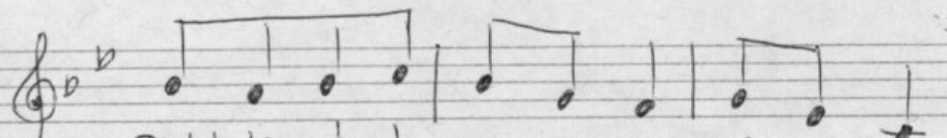
Z. I.

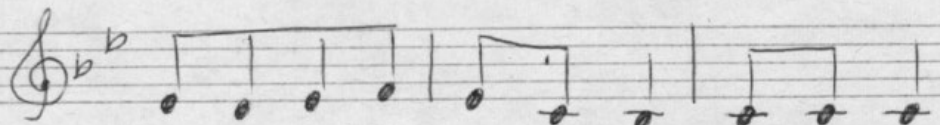
1. Mi-kor viszi a kislány a vi-zet

Ak-kor leli a sze-re - lem hi-deg

Tedd le - rózsám pa-na-szos vi-ze - det

Hogy ne leljen a sze-re - lem hideg.

2. Házunk előtt van egy vadalmafa
Tetejibe három piros alma
Megelégszek annak az ágával
Szomszédasszony szép barna lányával.

47. Nincsen semmi hó

Allegretto

Vass Sándor (1890), Csurgó

E. A.
Lej. Olvrai

1. Nincsen semmi hó, Csúszk a Fa-kó.

Kéne menni a rózámhoz, Nincs raj- ta patkó.

2. Megállj, te Fakó,
Lea rajtad patkó!

Van még amyi a szobembe

Rézpenz, Kongó, bankó, patkó-re való!

4-sel

Ucsit feljebb, Nézzetlen a szöveg alá!

184-85

48. Somodori templom

Tempo giusto ~~Buzsáki István~~ (1984), Pödörpuszta

O. I.

~~Buzsáki~~

1. Somodori templom dőttal van ke-nt-ve,

2. Fűzeje le-ve-le hajlik a kö-re-pé-be.

3. Fűzeje le-ve-le hajlik a kö-re-pé-be,

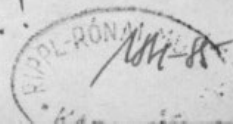
4. szeretöm pávái most jutond e-membe,

2. Minak muzsikálnak egy pödöri lányok,

Hr a szeretőket iszik katonának.

~~Ha~~ szeretöm volna, jaj, de jó is volna,

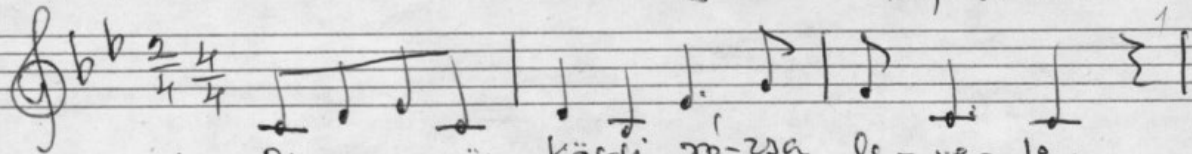
De mivel hogy minden, veje meg az Isten!

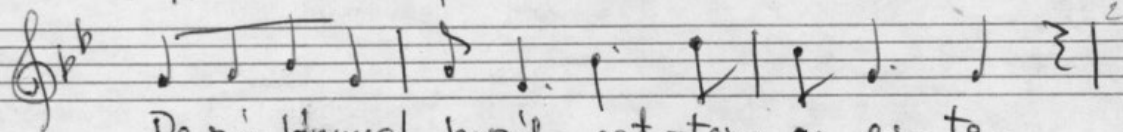
49. Piros a pünkösdi rózsá

Tempo giusto (Moderato) Karádi asszonyok

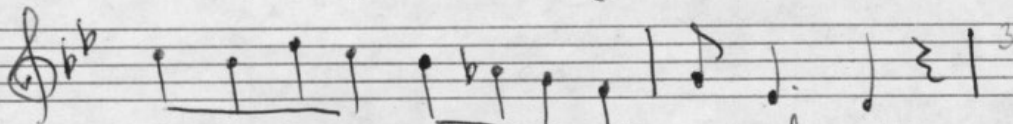
E. A.
Lej. Várnai

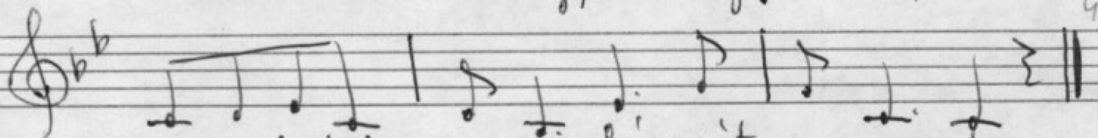
1. Piros a pün-kösdi ró-zsa le-ve-le.

De szép lánnyal beszél-get-tem az es-te.

Szeret-ném az é-desanyját magad-nak,

Az a kökegy-szemű lá-nyát magamnak.

2. Szakítottam három piros cseresznyét.

Választottam három igaz szeretőt.

Az egyikkel régesrég en vége van,

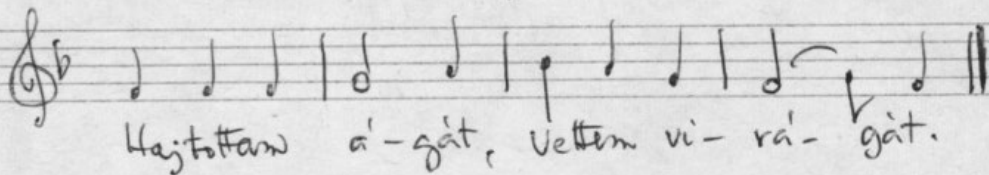
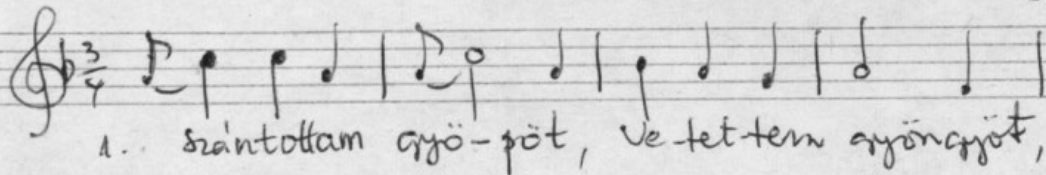
A karádi föntéába hire van.

50

Szántottam gyöpot

Györfly József (1879), Nemespátró

S. V.
Lej. Bartók

2. Ej, bibor, bibor,
Bibori bársong,
Aki nem bibor,
Nem ide való.

4. Mit aertek rajta,
Nem járunk halva ^{le-}
Jani meselne ^{öröki}
Sopótróli rajta. "halva"

3. Gyűjtöttem ajeztját
Györflyek előtt,
Nekem nemelyét
Kati lányának.

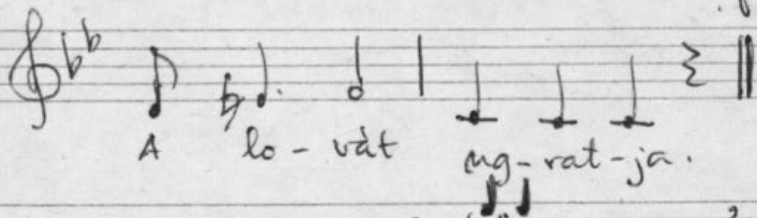
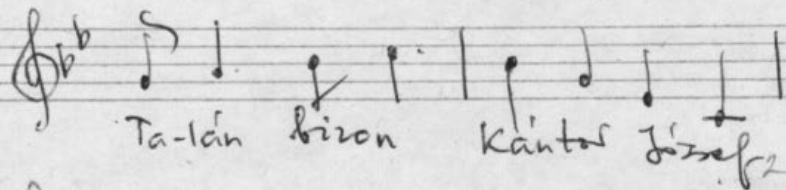
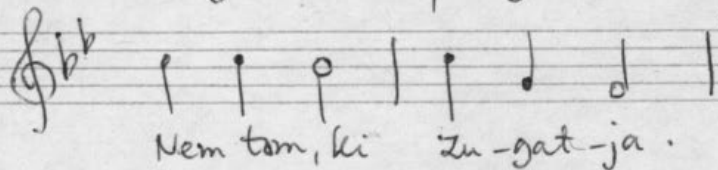
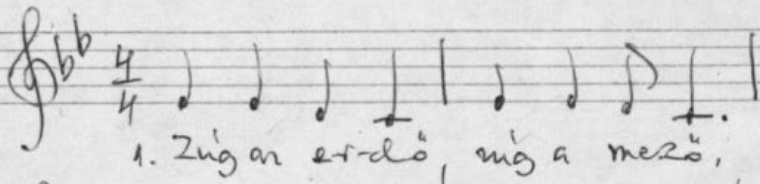
51. Zug az erdő

Moderato

Peti József (1875), Csokánysonata

K. L.

nya

2. A Juliska felvette
Magosra az agyat,
Kántor József rajt felelte
Bettyáros kalapját.

3. - Hozd ki, Juli, kalapomat,
Tedd is a fejemre,
Hogy ne ^{hi}hiessen a feles nap
Tehefe nemembe!

52

Megkötötték nekem a Kororút (alkalmai dal)

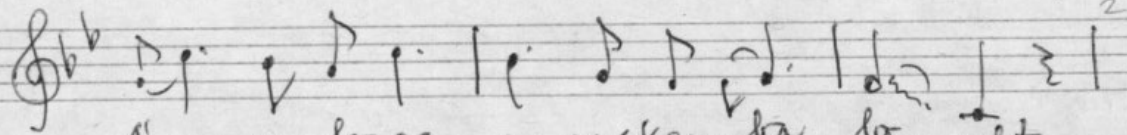
Tempo giusto
(Moderato)

Horváth Pálné (1877), Nemespátró

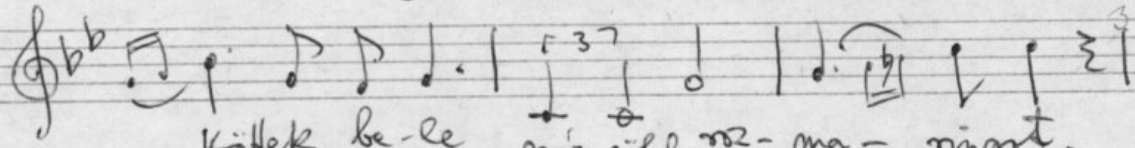
S.V.
Laj. Bartók

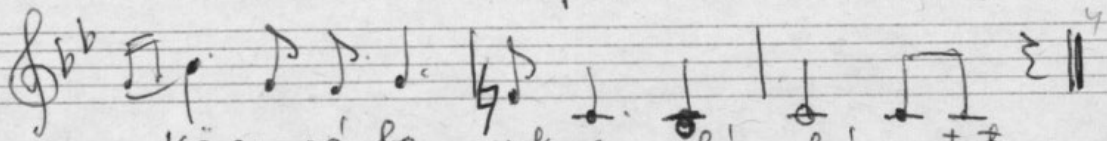
1. Meg-kö-tötték ne'-kem a ko - mo - rú't,

A' - ga - bo - ga a nyakam - ba bo - rú't.

Köttek be - le nap rő'd or - ma - ringot,

Kö-re - pé - le csokros bu' - ba' - matot.

2. Arra alá aortját a rabot,
Az én lobaim rajja az aortagot.
Tetejéle mol a ~~fillemile~~ filemille,
Nem tom' roszam jutt-e esedbe?

||: Tetejébe méyer mol a híroz,
Lief az éjjel veled mulatozol

||

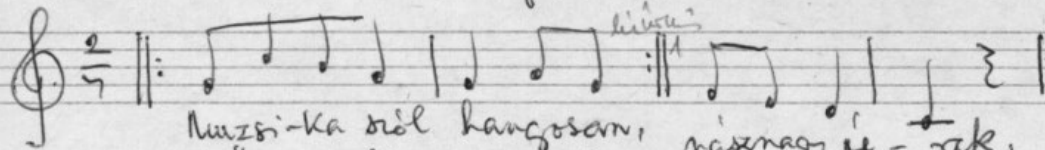
A dallam
második
felére

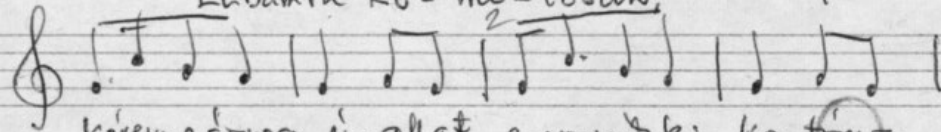
53. Muzsika szól (Menyasszonykikérbő)

Poco rubato Mástli József (1882), Zselickisfalud

K. L.

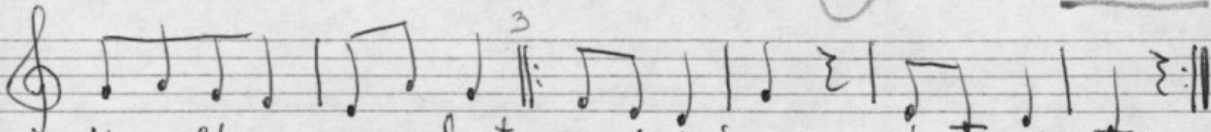

Muzsi-ka szől hangosan, másznagy ú- rak.
Lábamra ko-mo-tosan,

kérem másznagy ú- rakkal, ereszszed ki kon-tórná

karórná

Nyoszoló asz-szonyunkat Egy kis tánc-ra, másznagy ú- rak,
Másznagy ú- rak, egy kis tánc-ra!

54. Répa levele

Tempo giusto

Dömötörfy József (1879), Nemespátró

S.V.

Ré-pa le-ve-le

Föl-nőtt hegyesre,

Be-i-zenem a rózáimnak,

jönöm el as-té-re
(Csönjöm)

Lakeodalmi ^{mi} ~~szöveg~~ ^{szöveg}, amikor hozál
a rózsapás ^{szöveg} ~~szöveg~~.

55. Este későn

Moderato Dömötörfy János (1877), Nemespátró

S. U.
Lej.: Bartók

1. Es-te későn fa-lm végen jár-tam,
Há-rom csilla-got az égen lát-tam.
Mind a három csak azt se-lent-ge-ti,
Hogy mi nekünk ha-za el kell menni.

2. Mikor az én vendégem leszen,
összehívom az én nép vendégem.
Összehívok helyenként szakácsot,
Hogy levesbe főzzenek kalácsot.*

(*kalács = metéltészte)

Allegretto

56

Hol jártál an este

Balázs István (1869), Nagybajom

K. F.

- Hol jártál an este, si-ne-ge-ma-daí?

- Abla-kodla voltam, drágya vi-o-lám.

- Mest neu lopog-tal-tal, si-ne-ge-ma-daí?

- Feltem an se-rak-tél, hogy meghalja máj.

2. - Nincs itthon az uram, ciregemadaí,

számcéleki ezbe mellett ~~the~~nót csinál.

- Jó ~~lovai~~ van neki, hanem hasaér,

raj lon merünk, belám, hogyba egyit es!

k

18785

(57)

Édesanyám sok szép szava

Tempo rubato

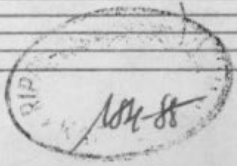
Jandzsó Györgyné (1908), Ringakovácsi E.Á.
Laj.: Várnai

1. Édesanyám sok szép szava, Kive nem hajoltam soha.

Hajoltam én a má-séra, Nem az édes - anyám - é - ra.

2. Édesanyám édes teje,
 Késérü a más kényere.
 Késérü is, sajnáló is,
 Dej, de nagyon paraszti is.

Minden zört néjt át kell
 írni "ö" re: pl. édes, Késérü, Kényere

Proleats

58

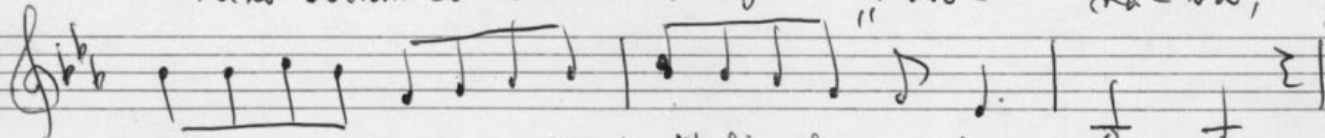
Mikor mentem sorozásra

Tóth Zsuzsa (1902), Kibárnapáti

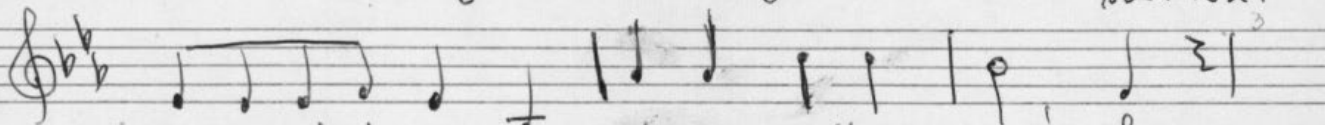
E.A.
ej. Várhai

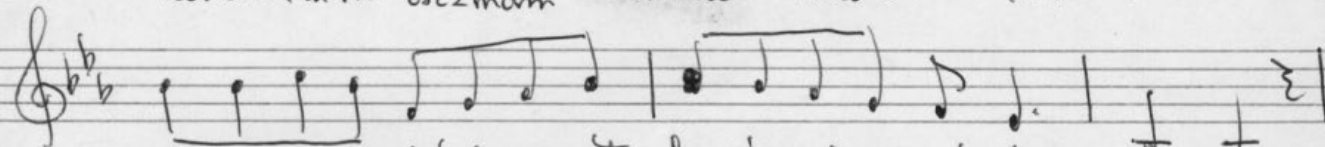
1. Mikor mentem sorozásra az igaz-¹li „Koro-¹na-¹ba”,

Rövid-sá-ví, magas víz-mám tédig el-me-nilt a sa-¹la.

Rövid-sá-ví víz-mám el-me-nilt a sa-¹la.

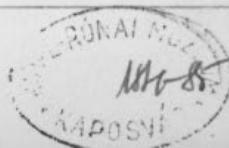
Megkaptam a két koronát hosszú, piros pánthi-¹ka-ra.

2. Mikor mentem hazafele az igaz-¹li „Koronából”,

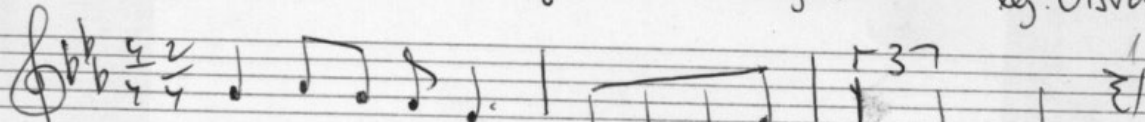
Mindig azon gondolkodtam, hogy ki lesz az utitársam?
Majd lesz utitársam az én jó barátom,

Ki megvissza a piromat ~~Rövid-sá-ví~~ hegy aljába.

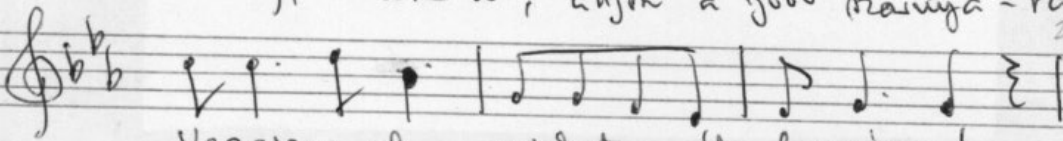
Doberdóci

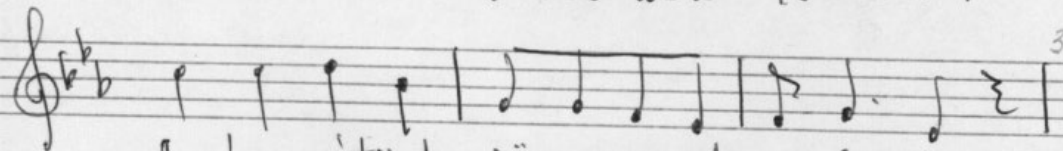
53. Sej, örmester úr
Moderato Hosoni Lajos (1898), Somogyzentpál - E. Á.
Vargyaskér Vargyaskér E. Á.
Sej. Olsvai

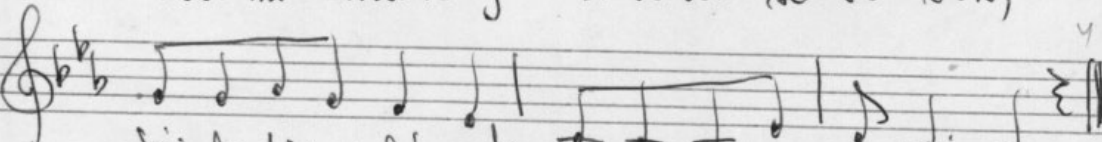
1. Sej, örmester úr, álljon a jobb mellé - ra.

Veresen el mindet az ál - lomásra!

Mér' mi estünk jön a vonat se - be - sen,

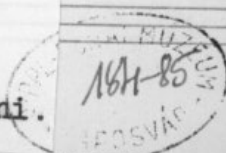

Sej, de ti meg, lányok, síja - tok ke - zese - sen.

2. Sej, deres füle, farka van a lovamnak,
Vargyaskérről ki köll menném magamnak.

Ném hagyják a szeretőmet szeretni,

Sej, el köll menném, másikat köll keresni.

3. Sej, tüzér voltam, ⁴⁺⁵ném bakancsos katona,

Rám illik a sárgazsinóros ruha.

Sárga zsinór, fekete a közepe,

Sej, a babámnak szomorú az élete.

60. Kaposváron megverték a rézdobot (18-as katonával)

E.A.
Lej. Paksa

Tempo poco rubato,
moderato

Zóka Gyurkó Jánosné (1904), Szenna

1. Kaposváron megver-ték a réz-do-bot,

Ki-ad-ták a bi-gorné paran-cso-la-tot.

ol-re
schüdjön

El-kell menni a csa-tá-ba,

Cso-kot mért ad-tam seip mádra, an-csalom.

2. a babámat
3. én a kozák

2. El kell menni a csata mezejére,
1/—
Itt kell hagyni a babámat, nincs kire.
Térád hagyom, jó pajtásom,
Éljed vele világodat, nem bánom.

(fordítás!)

3. A kardomnak markolatja ezüstből,
Kicsavarom én a kozák kezéből.
Vágok vele jobbra-balra,
Ügysém jön az többet vissza, de soha.

61. Tótzentpálon megkészült a vasút (48-as Katonadala) E.Á.

Tempo poco rubato

Hosszú Lázár (1898), Somogyzentpál - Varjaskei lej. Olsvai

1. Tótzentpálon megké- mült ~~va~~ - süit, ¹

A-zon jön be Ga-la-bárdi, Kossuth.

Hozza ve-le se-le-ségét, napát,

Éljen a ma-gyar szabad-ság!

2. Galabárdit nem az anyja sülte,

• Kis kestembe rózsafa fermette.
Lecygen áldott rózsafa himlőjén

Ki a Gala-bárdit ki-ki-ki-kimipköt-ta!

kisné feljött tenyi, hiszen ez a 4. sora a strophájának

62

Esteledik, alkonyodik

E.A.

Tempo rubato, parlando

Füredi Györgyné (1908), Rinyakovácsi G. Paksa

Es-te- ledik, al-ko-nyo-dik, A harmadik Kárm-kodik.

De mi haszna Kármkodik, Mind a három bajtár i-rak.

2. Egyik nőik levelesbe,
 A másik a cserepesbe.
 A harmadik fogadóba,
 Iznak a kopót bankóra.
 (pitya)

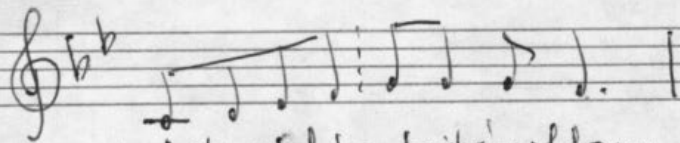
b nem kell!
 (csak egy előjeles kell)
nem kell!

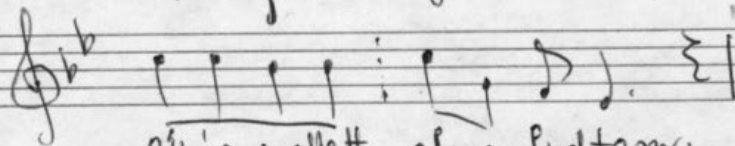
Parlando

63. Mikor juhászbojtár voltam
Árok László (1902), Öreglak

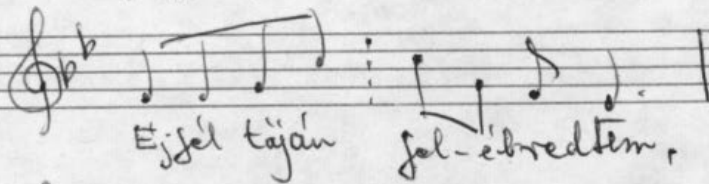
E. A.
Lej. Várnai

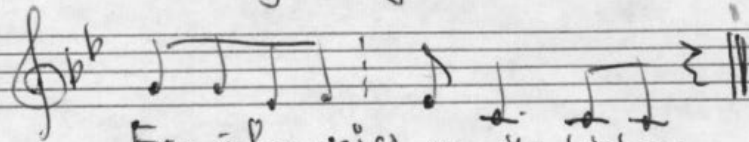
1. Mikor juhász-bojtár voltam,

Állás mellett el-a-ludtam.

Ejjel táján fel-ébredtem,

Egy juhász sincs az ál-lásban.

2. Összejártam hatkromat,
Nem találtam a nyájamat.
Nem találtam a nyájamat,
Csak a kedves galambomat.

3. Három ürü nem nagy
foka,

Három legény hajtogatja.

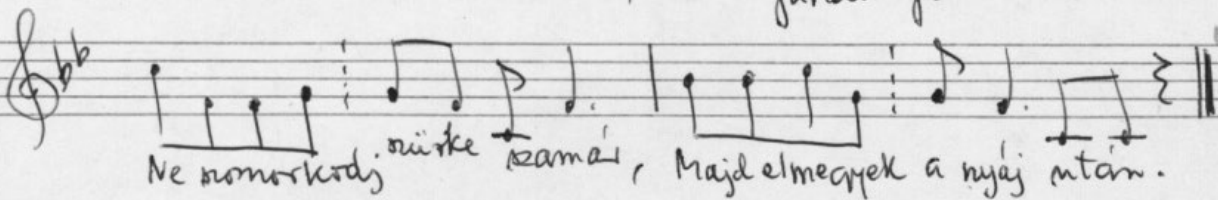
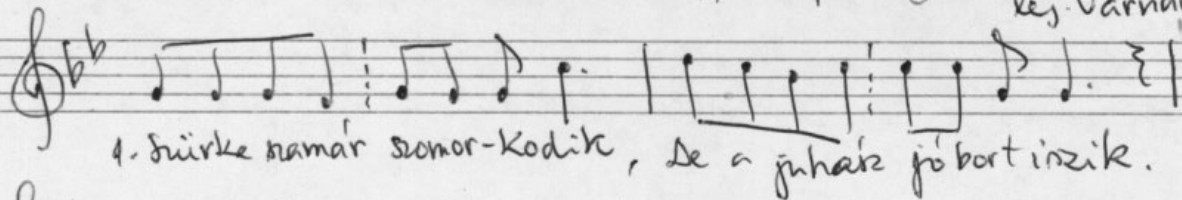
Mind a három cifra rubás,

Egy se legény kü nem pipás!

184-85

64. Szürke samár szomorkodik
Parlando — Szentó Ferenc (1918), Nagyberény

E. Á.
Lej. Várnai

2. Három ¹⁰ ¹⁰ úrú nem nagy jóka,
Három juhász hajtogatja.
Mind a három cifra rubás,
Egy se juhász, ki nem pipás.
3. Csitörtökön virradóra,
Találtam egy erősgunyhosra.
Ha szerettem nem lett volna,
Holtig betyár lettem volna.

4. A marcali csárda előtt
Kilenc zsandár állt elejben.
Mind a kilenc kérde tőlem,
Van-e utazó levelem.
5. Várj egy kicsit, majd megmondom,
Ha a lájblim kibombolom.
Kilenc közül hármat lőttem,
Ez az utazó levelem.

65. Zöld erdő aljába

Parlando Sabankó Isnéfi (1876), Vizvár
és Princ Ferenc (1904)

O. I.

1. Zöld erdő aljába' fü-työrész va-la-tai,

Talán az én rózsám a lo-vát ke-re-si.

2. Ne keresd, angyalom,
Mér' be van az zárva.
Ligeti csárdába'
Sól a csengő rajta.

3. Ismerem csengőjét,
Volt is a kezembe'
Száz forint az ára,
Babám vette rája.

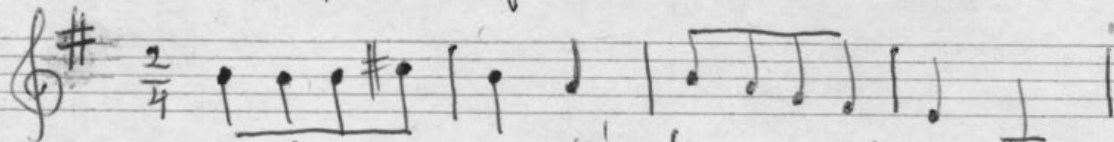

66. Az én lovam Pejko

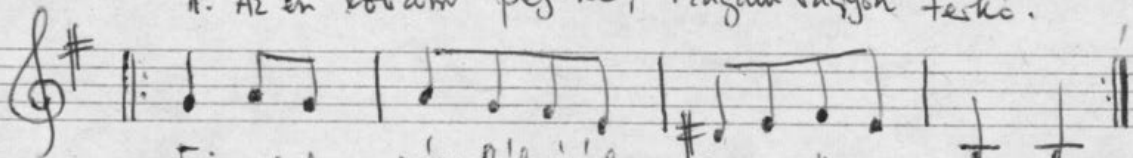
Allegretto

Lipót Józsefné (1909), Teleki

O. I.

1. Az én lovam pej-kó, magam vagyok Ferkó.

Ej, mind a négy lábától se-esett a patkó.

2. Az én lovam lába
Csak azt kalapálja:

Ej-haj, duhaj, duhaj
Annak a gazdája :||

3. Ökreim a réten,
Gulyám a vetésen

4. Taligám a borzidába,
Magam a csárdába.

Ej-haj, duhaj, duhaj
Annak a gazdája :||

h!
2x ü!

67. Hücski disznó

Allegretto Büki János (1912), Nagykovács E.A.

Lej. Várnai

1. Hücski, disznó, a berekből, csak a füle látszik,

Kanászbojtár a bokorban menyecskevel játszik.

Hej, tila, tila-lom, te lezel a galambom,

Hej, tila, ti-lalom, te lezel a galambom.

Közelebb
lepen
a kotta
szöveg
gyj

2. Megismeri a kánoszt a cifra járásáról,
ürott-gürott bokoráról, tarisznyájáról.
Hej, élet, vig élet, ez antan a szöngyelet!
Hej, élet, vig élet, ez antan a szöngyelet!

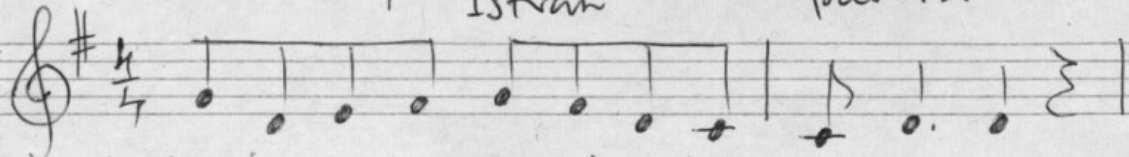
a kánoszt

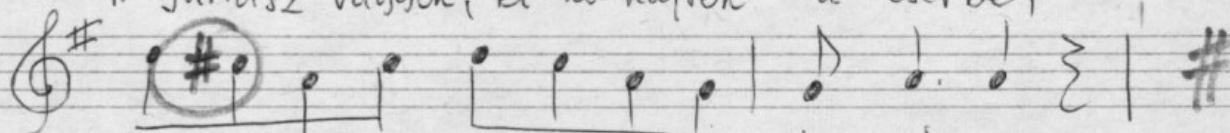
68 Juhász vagyok

O. I.

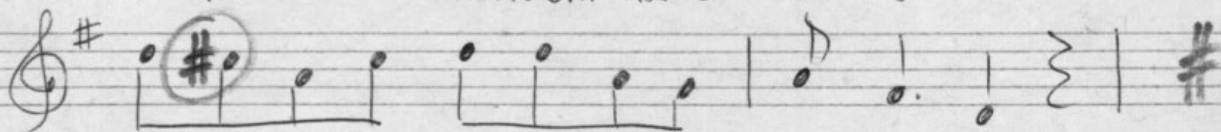
Tempo poco rubato / Harangozó (1897), Zsippó-
Istrán muzsa

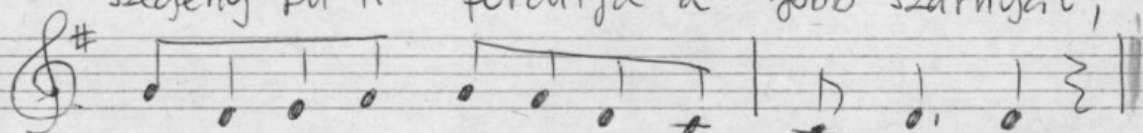
1. Juhász vagyok, ki-ki-hajtok a cserbe,

A pu-li-mat küldöm az e-le-jé-re.

Szegény pu-li fordítja a jobb szárnyát,

A gazddja öle-li a ba-bát.

2. A falkába megdöglött a nagy ürüm,
Meg sem fejtem, míg számadóm ki nem jön.
Számadó ur csak azt kérdi, mi baja,
Nem kegyelmezett neki a nyavalya.

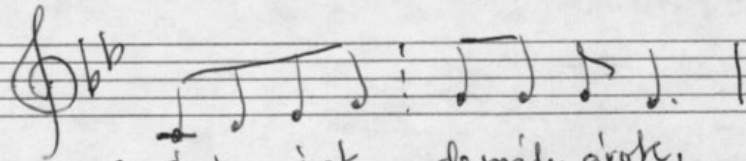

69 Árók, árok, de mély árok

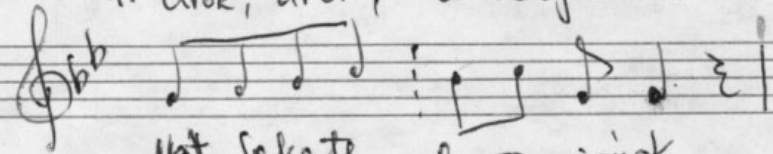
Tempo rubato

Tóth Imre (1902), Kisbárnapati

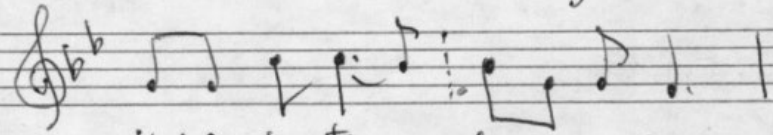
E.A.
lej. vámevi

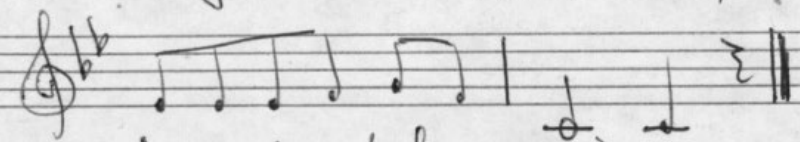
1. Árok, árok, de mély árok,

Hat fekete lovon járok.

Hat fe-ke-te lovon erinos,

Magam vácych barha, piros.

~~Ejnye, ejnye Sobri pajtis,
Hogyan tettszik a vándorlás?
Nekem bizony nem jól tettszik, NEM!
Kisbárnapatom halva felesek.~~

(fordítás!) →

1. Édesanyám mondta nekem:
Minek a szerető nekem?
De eh' arra nem hajoltam,
Barna szeretőt tartottam.

3. Bálványosi kert kapuánál
Zsándor koplár eljőbeim áll.
Azt kérdezi: honnan jöttél,
Hol az utazó leveled?

4. Zsándor koplár, addig várjon,
Míg a lájblim kigombolom.
A lájblimat kigomboltam,
Pisztolyomat előkaptam.

5. Egyszet mindjárt fejbe löttem,
Itt az utazó levelem.

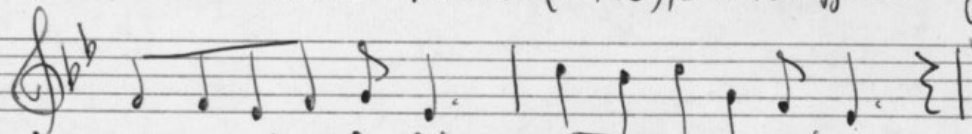
Másik mondja: ez a Sobri,
Tel kell eztet akasztani!

70.

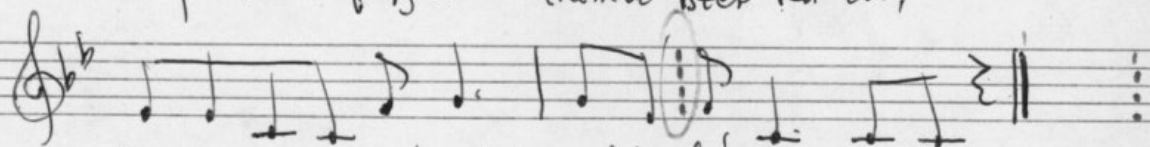
Kaposvári fegyház (rabéruell)

Tempo rubato

Váizi Istrán (1916), Szöllősgyörök E.A.
Ej. Várai

1. Kapos vári fegyház nem a Ister há-za,

Hanem a ra-boknak anyi ko-ló ta-nyája.

2. Abban van egy aorta,
Bánal van az tele;
Amm van egy pohár,
Mézeggel van tele.

3. Aki arról enik
Bánal lesz az tele,
Aki abból isszik
Mézeggel lesz tele.

4. Szállj le, páva, szállj le
Váimegye kútjára,
Hozd el a vizet szájba
A rabok számára.

5. No, rabok ígyátok,
Ne somorkodjatok;
Készítet az Istent
Majd megrabadultok.

71. Látom az urakat

L.L.

Parlando

Illés György (1894) Szomogyi János - Gerézdpusztán

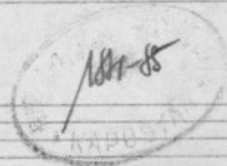
1. Lá-tom az u-ra-kat,

Tizen-ketten vannak,

Mind a tizen-ketten

Ró-lam törvényt hoznak.

2. Elejben terjesztik
A fekete könyvet,
Kiből olvasok föl
Ezen életemet.

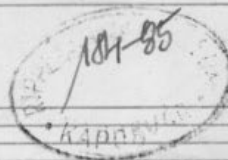
72. Már Bogáton juhász voltam (Ballada a juhászi E. A. lejt. Paksa)
Parlando Hosszú Lázár (1898), Somogyfőpál-Varjásker

1. Már Bogáton juhász voltam, Hogy egy kisit elaludtam,
Az juhaim elszédtek, Lucernaiba belementek.

2. Harminc közülük föl puffadt,
De én rajtam ki is adtak.
Olyan levelet is kaptam:
Séhol be nem fogadhattak

3. De én erre mit sém tettem,
Csak disznókkal kereskedtem,
Háromszor szerencsés lettem,
A negyedszer rajdvesztettem.

4. Osztopáni vörözbíró
Az akasztófára való!
Az állta nekem utamat,
Elvették a disznóimat.
(a dallam második felére. Kérszár)
Kiraboltam az urakat,
Nem a szegény parasztokat.

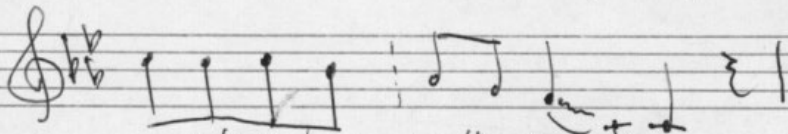
73.

A Nád János (balladárdal, Betyárballada)

Parlando

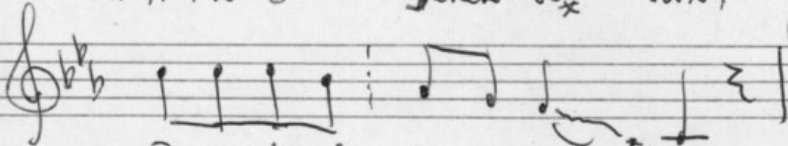
Hossú Lázárné (1906), Somogymentől-Vajárosi

EA!
Lej. Paksá

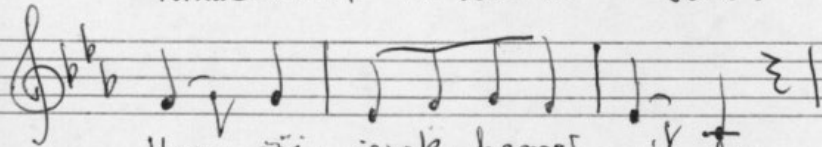

1. A Nád János Fenék-be_x t van,

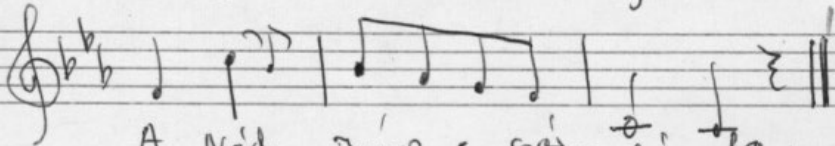
~~Fenékbe t van, t van,~~

Pandurokhoz ri-zen-ve t van.

Hogy gőj- jenek hamas- já- ta,

A Nád János a saí- dá- ta.

2. Fut a pandúr nagy nyitra
Dupla töltött fegyverével.
Oda állit az ablakra,
Késmily, János, halálodra.

3. De a János azt felelte:
- Eremek le fischengokat!
Mire János észrevette,
Sívvel csölygő pitegetté.

(ford.)

4. A Nád János piros vére
Fenek-pusztán folyt a földbe.
A kevély helyi temetőbe
Nyugszik a fekete földbe.

Tempo rubato

74.

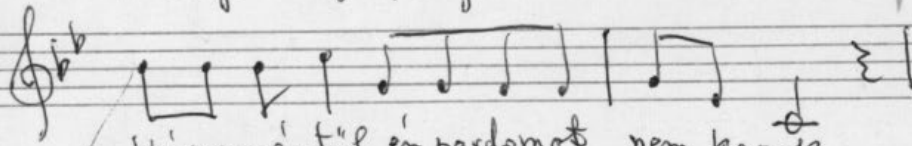
Betyár vadnyok

Hossai Lázár (1898), Somogyzentpál-Varjaskés

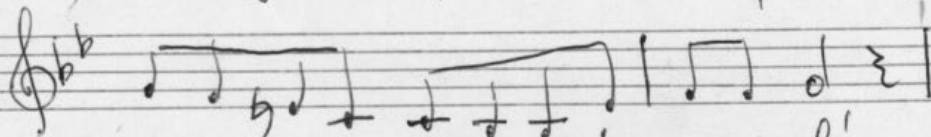
E.Á.
Lej. Olsvai

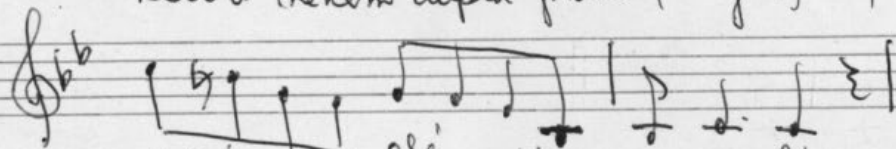
1. Betyár vadnyok, betyárnak is maradok,

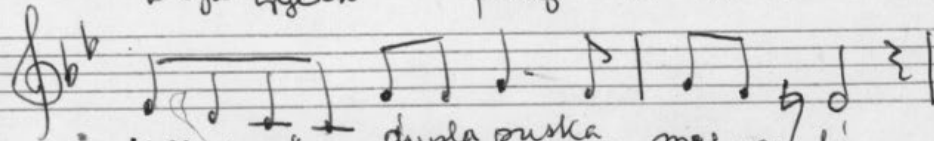
Vármeccsétől én pardomot nem kapok.

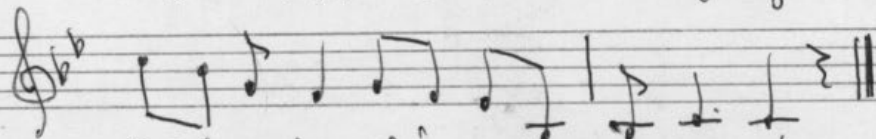
Kell is nekem dupla puska, meg egy ló,

Betyár gyerek alá pedig ar va-ló.

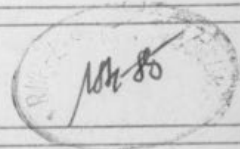

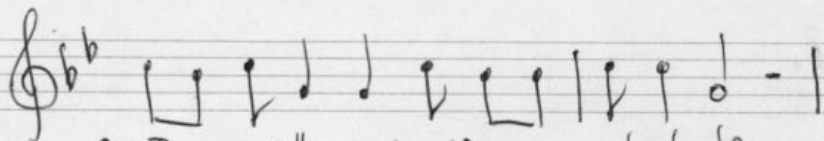
Kell is nekem dupla puska, meg egy ló,

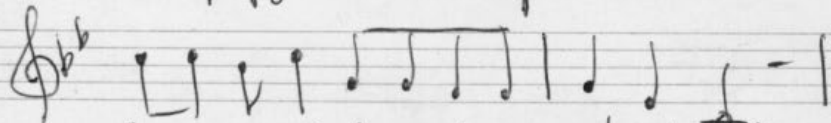
Betyár gyerek alá pedig ar va-ló.

(fordíts!)

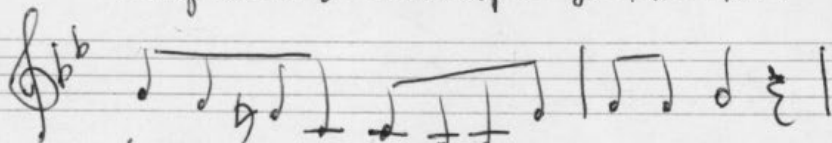

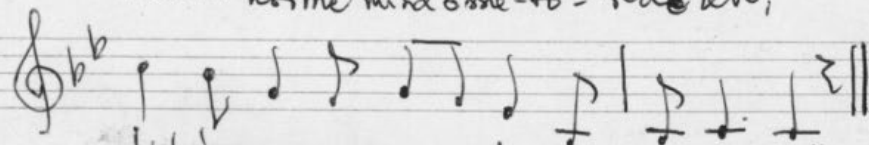
2. Tegnap jöttom a kenthelyi vásárról.

Megismerkedtem lovam kopogásáról.

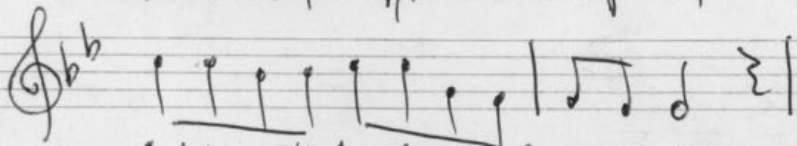
Lovam köreme mindössze-fő-redelt,

Utánam egy menyecske e-pe-de-lett.

3. Esik eső, maapóit van a kapubán,

Mind meglátjuk a lovamról a agyomra.

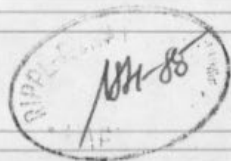
(Bettya' rocsok ... Jolyt)

- Gyere, babám, te taposd el a anyomat,

hogy is veled mulattam el az a-rát!

- Gyere, babám, te taposd el a anyomat,

hogy is veled mulattam el az a-rát!

Tempo poco rubato

75. Bene Vendel (betjár ^{ballada} balladás dal). ne
Kardás János (1904), Böhönye É. A. l.

4/4 3/4 2/4

1. Bene Vendel hetszeles bö ga-tyája

El-vés-zett a kisbá-rányi csárda-ba.

Most ki, anyám, üngöm, gatyám fe-hér-re,

Holnap megyek a fő-bí-ró e-lé-be.

2. - Adjon Isten, főbíró, jónapot!

- Adjon Isten, Vendel fiam, mi bajod?

- Nem nagy a baj, főbíró úr, ha mondom,
Kedvesemet megöltém a minapon

||: Nem nagy a baj, főbíró úr, ha mondom,
Bajtársamat megöltém a minapon: ||

3. - Főbiró úr, csak az az én kéréssem,
Ezt a bajom engedje el énnekem.

- Nem engedem, édes fiam, nem lehet,

Panaszkönyvbe = Paraszkönyvbe beírtam a nevedet.

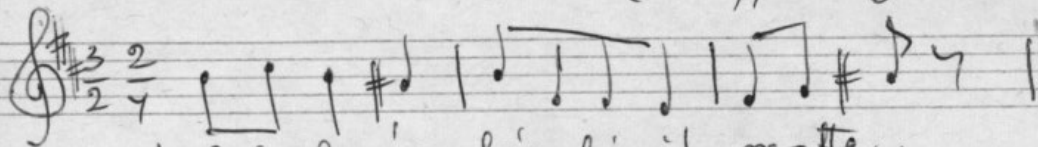
↓
feltéhető, hogy
a szerkesztőnk
összeül hallotta
a szalagot??!

4. Bene Vendel levelet írt anyjának,
Puha vánkost küldjön feje aljának.
Édesanyja azt írja a fiának,
Bodor haját tegye feje aljának!

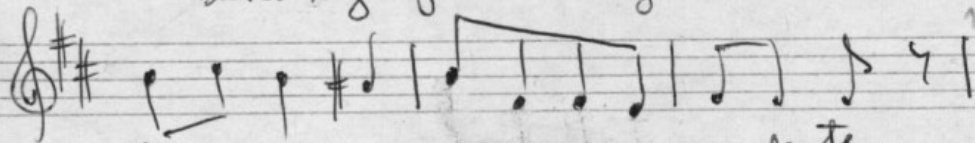
||: Édesanyja vissza is a fiának,
Betyár legényt nem illeti a vánkos: ||

5. Kaposvári börtönajtó de sárga,
Oda van a Bene Vendel bezárva.
Börtönajtó vasajtója hasadj meg,
Bene Vendel soha se szabadulj meg!

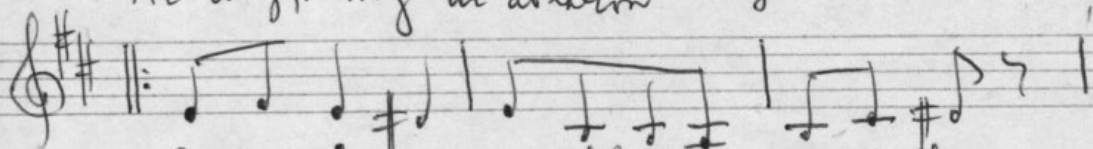
Animato **76** Béreslegény
Szalai János (1877), Beleg k.L.

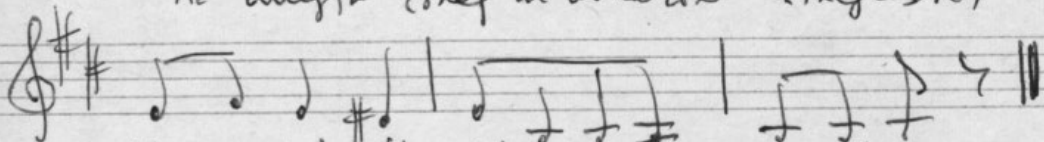
1. Béres legény béres lányát szeretle,

Az anyja meg az ablakon megleste.

Az anyja meg az ablakon megleste,

Hossz a lányát béres-legény szeretle.

2. Béreslegény, ne vedd meg a szerszót,
 her' a tüske meglöki a tenyeredet!
 kenne' jobban löki a tenyeredet,
 Annál jobban vedd meg a polvédet!

Allegretto

77

Volt nekem egy kesken

Jandrsó Györgyné (1908), Ringaköncsi

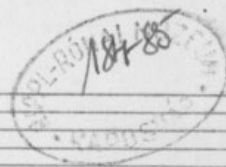
E.A.
Eg. Paksán

Volt nekem egy kesken, tudol-e?

Kas'-be keres- tet-tem, látol-e?

Meget-te a fas-kas, tudol-e?

Csak a szert hagy-ta, látol-e?

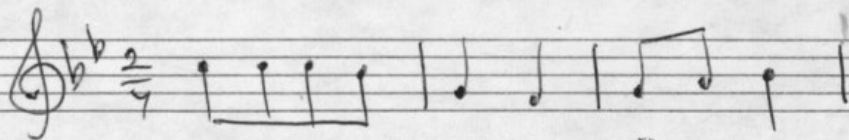
78

Aranyos Kis pinstös üvegem,

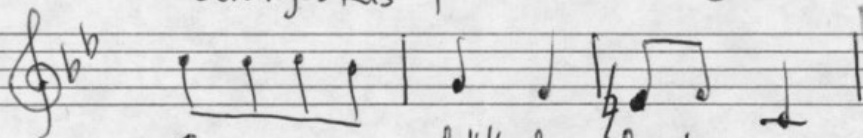
Tóth Imre (1902), Kisbárapáti

E. Á.
Lej. Várnai

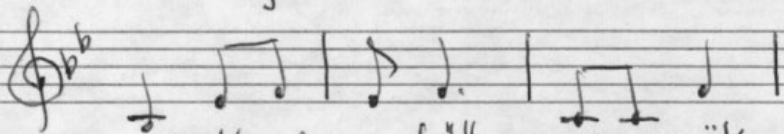
Allegretto

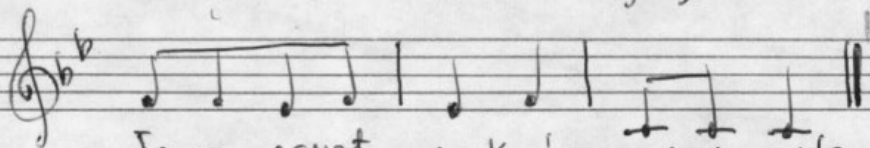
1. Aranyos Kis pinstös üvegem

Süvegem e - lötted le - te - sem.

Ol - tárod e - lött könyörgök

Isom egyet, sak nagy nyörör - gök.

2. Volt én aiken pénzem, elástam,
 hegyváradt a tashom, fölastam.
 Így jár, ahin mindig volt iszák,
 ahig a temetőbe nem viszik.

184-85
KAT

79

Hála Isten, makk is van

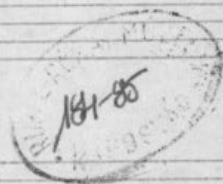
Moderato

Keleczi József (1867), Inkeyantálfa - Jolánpusztás

S. V.

Hála Isten, makk is van, hej! meztizik a kis kan-
 Ha meztizik, levágnak hej! társnyá- la róják.

↓
 m (ajd)

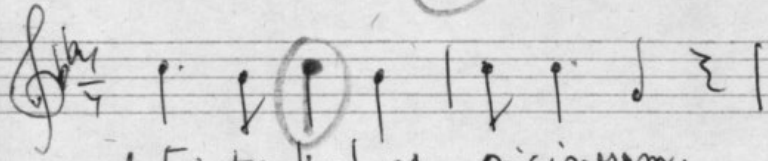

80. Ej, te kedves picingem

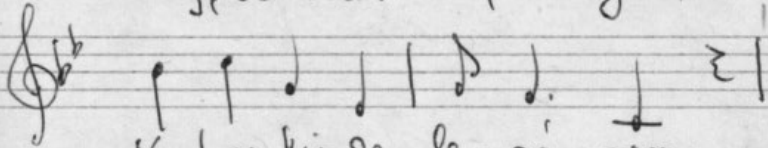
Vivo

Knézics János (1875), Buzsák

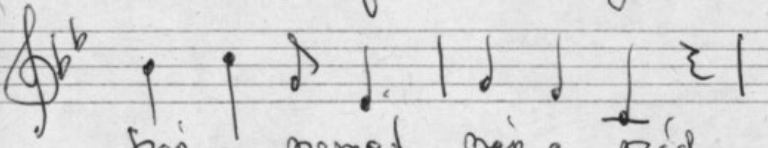
O. I.
CS

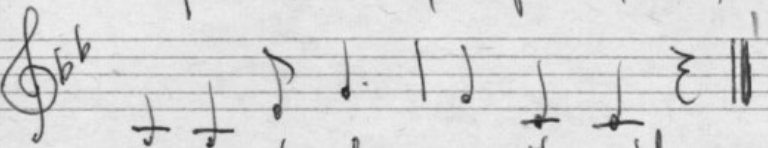
1. Ej, te kedves picingem,

Kedves kis fe-le-sé-gem.

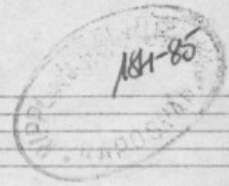

Szép a nemed, szép a szád,

Húncut, ki ha-ragzik rád.

C!

2. János bűb, jónapot!
Ártatlan szob, ragyok.
Rám ne veresd a vásat,
Babám pive meghasad.

3. Ej, te kincsem, galambom,
Nincsen gabymedzagom.
Telesigom az éjjel
tojaral ragta mejjel.

4-esed

Tempo giusto 81. Félre tündö
 Dömötörfy Jánosné (1879), Nemespátró S.U.

4. Félre tündö a májzástul

Szövege!!

Szaladj, legény, a lechytul!

Erre te, arra te,

Ei ne keve-redjél te!

2. A mi tikunk meglolondult,
 A faszékba belengott.
 Tynttyurám, tynttyurám,
 Te leszel a vacsorám!

~~Lakodalmam kedved
 amikor hozzák a
 Gyököslevest.~~

1874-85

82. Adolt Isten sekeret (Csokonai-varianta) ti
 Tempo giusto Peti Jozsefne (1875), Csokonai-varianta K. L. ny

1. Adolt Isten se-ke-ret, Seheremnek ke-reket,

ü-ve-gemnek fe-ne-ket, Abbal ism e-leget.

2. A doltos is azt mondta,
 Bost igazan én, nem viret,
 Mes' a vire béka van,
 Életemnek vége van.
 ||: Bost igazan én, nem viret,
 Er vidámit engemet. ||

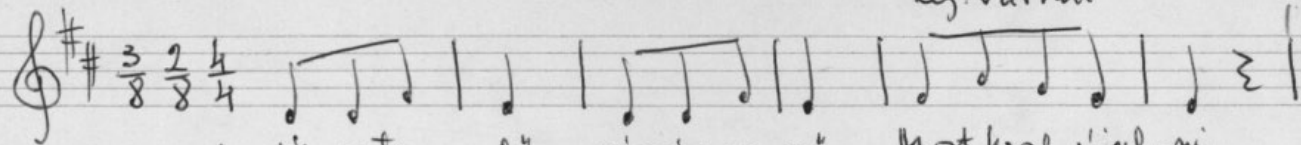
187-85

83

Ujpestendő

Moderata

Göncz Sándor (1906), Rinyakovácsi

E. Á.
lej. Várnai

1. Uj-pesten - dő, vigágoz - zó, Most kezd újul - ni.

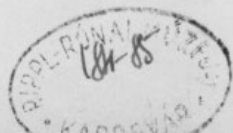
újulás - kos, vig öröm - mel most kezd hűd - ni.

2. Hirdeti már, a Messias,
Elkezdték lenni.
Legezték hát a ~~sz~~ ^{sz} Istenek
Aldott hívei!

3. Also ~~sz~~ ^{Kétség} ~~sz~~ ^{sz} jelszó ~~sz~~ ^{sz}
Dicséd uradé!
Urak alája isteneidet,
Te megtartodát!

4. Bő hírrel és bő borral,
Ékesítéd őket!
~~Bő hírrel és bő borral~~
~~Ékesítéd őket~~

Hozsánna neked üvösden,
Adj jó napokat!

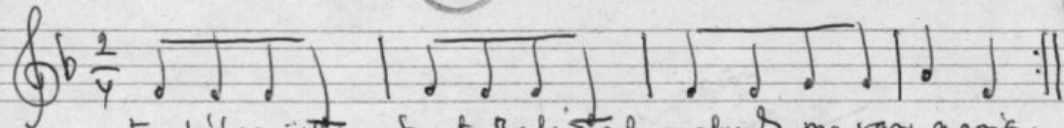
(próza)
↑
borsóBoldog új élet kíván-
mók!
↑
Tartique

84. Emlékezzünk Szent Balázsra! ENCE

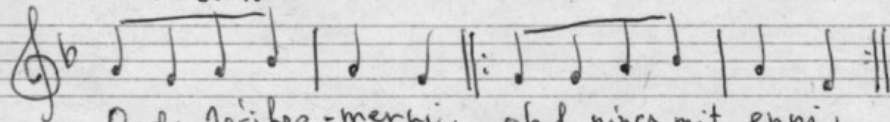
Moderato

Selmenci Pálné (1854), Nagyatád

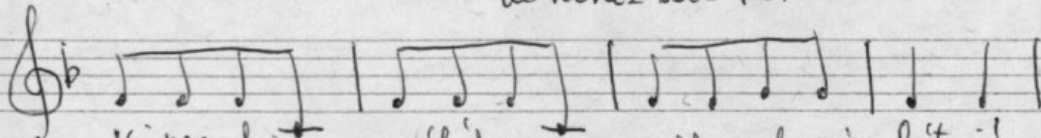
S.V.

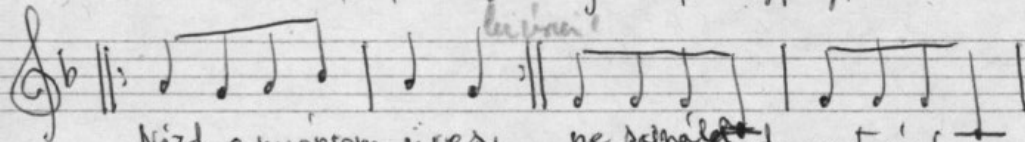
Emlékezzünk Szent Balásra, melyet ma van nagy,
meszterinknek tanító-sat be-író-dínd mutatja.

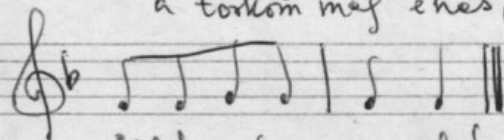
O-da ferjhez-menni, ahol nincs mit enni,
de nehéz sze-ret-ü.

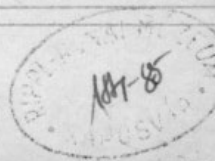
Ki nem hiszi, próbálja meg, majd megfogja látni!

Nézd, a nyársom üres, ne sejtaldad emtorádat,
a torokom meg éhes,

ádd, hogy igazan eszem!

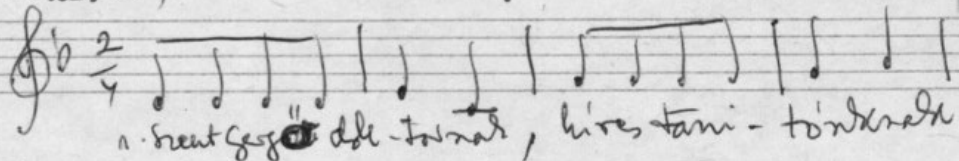

85. Szent Gergő doktornak

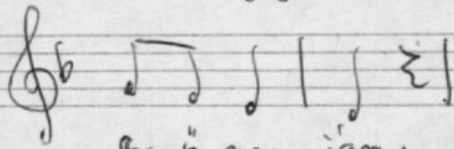
S. V.

Tempo giusto
(moderato)

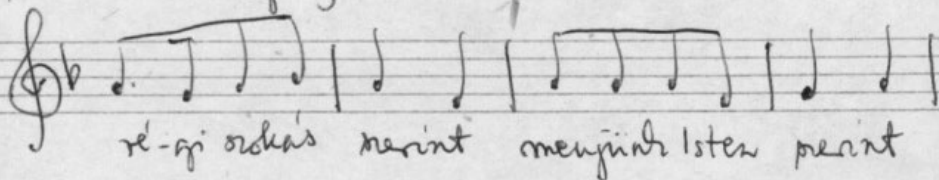
Györfy József (1878), Nemespátró

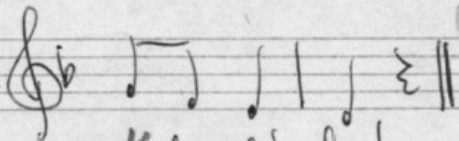
1. Szent Gergő dok-tor-nak, hí-res-tani-tón-dok-nak

ar-ö-nep-jár,

re-gi-orok-as mer-int men-jin-t Isten per-int

ök-ho-lá-lá!

$\frac{3}{4}$ = (ostkolára)

2. Lám, a madarak is
hadd trapporogjanak,
majd megjönnek,
a nép híkelettel
sok nép énekmével
rengedeznek.

3. Test illető helyben,
mint egymással kebben
a fiatal,
évelkösnek ajkát,
gyermek, jó fiatal
Isten által.

(fordítás!)

1878

4. Sierelmes ösöim,
kik lentek tössöim,
festek el mai!
Jol mestering vögn,
kik Jeter meijildet,
ki minket vai.

85. Elmulott a hosszú farsang (farsangi Köszöntő)

Moderato

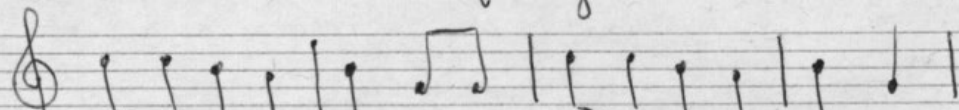
Szenyéri fiúk - (Szenyéri)

V. L.

r

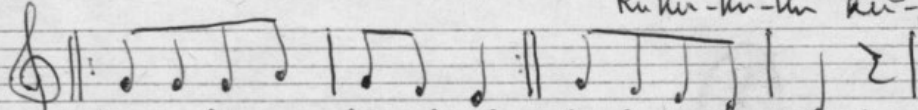
El-mulott a hosszú farsang, mi haszna si-rasunk.

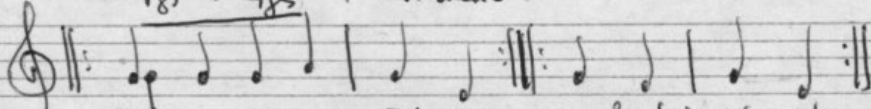
Sirassuk a lányok aritholomara-da'ruk.

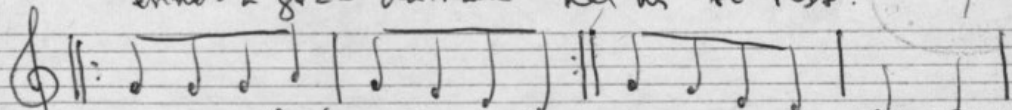
ahikmer a sok méregtől város a sok-nyájk! Ru-ku-ku-ku-ku!

Hegyes-begyés díszüláb, Ru-ku-ku-ku-ku!
hegyes-begyés szeskaláb.

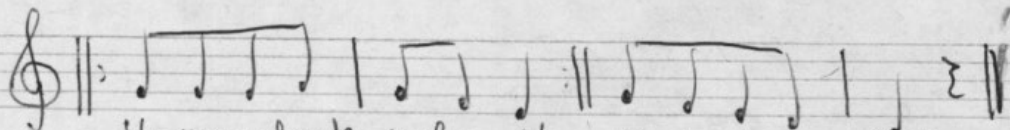
Ad-jon az Isten nyula kis ököst
ennel a grz-da'nak két ki be-rest!

a-nyüstöt a kezé-be, Ru-ku-ku-ku-ku!
a-rany ekét a földjére!

(farkit!)

1888

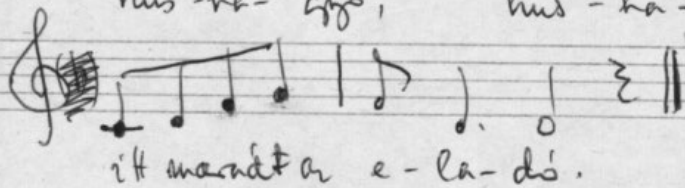
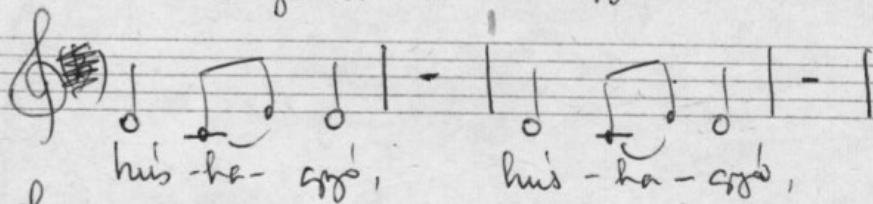
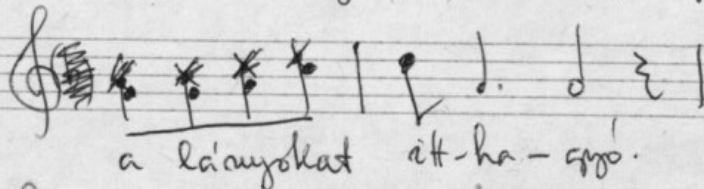
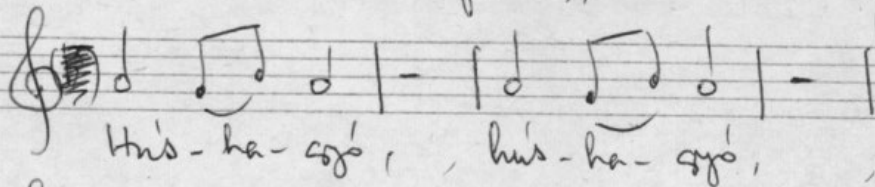
Ha nem adnak malomát
ki fujuk a gerendát. Rukn-rukun ku!

87

Húshagyó, húshagyó

Mike József (1874), Senna

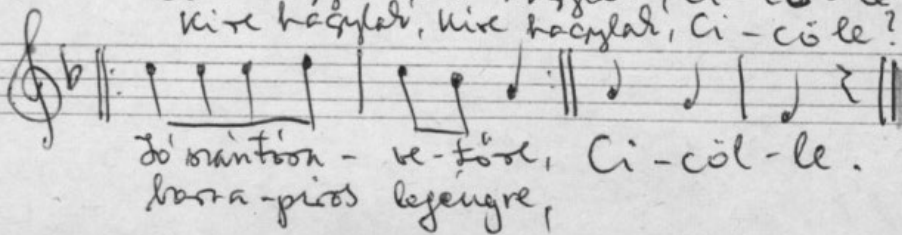
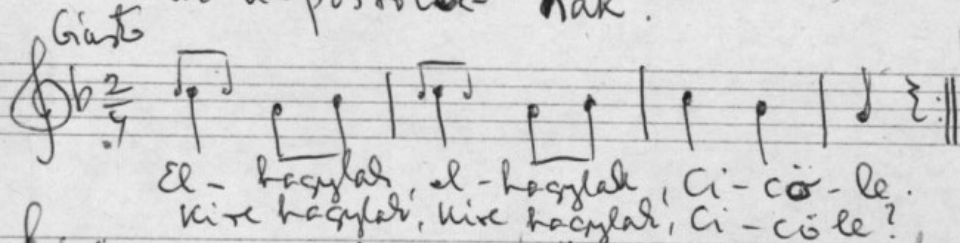
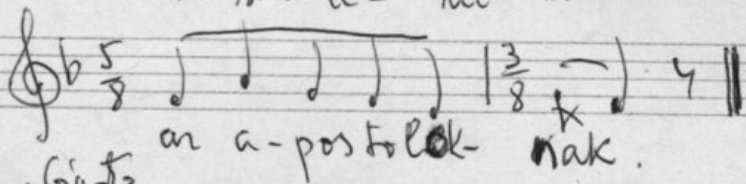
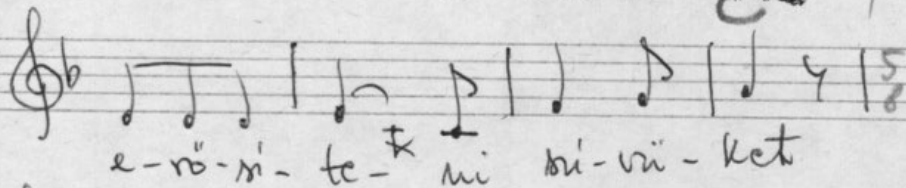
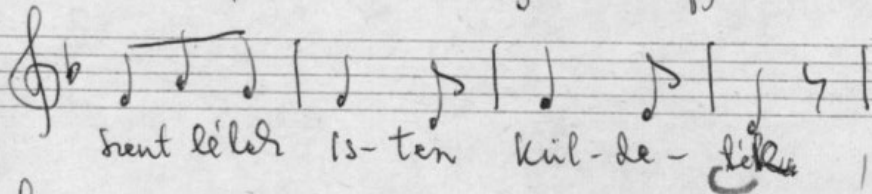
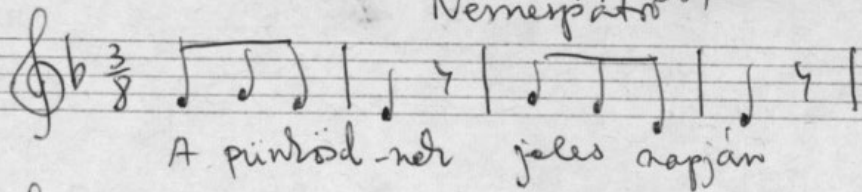
L.L.

88. A pünkösdnek jeles napján

Andantino

Szmodits István (1882) és Horváth Pál (1875), S.V.
Nemesspáti

1874-85

89. Hála Iste', hogy megértük (Kotylás) E. A.

Allegro

Tislér Antalné (1898), Szeged lej. Olsvai

Há-la Iste', hogy megértük ~~Az angyalok~~ nap-ját, Adjon Iste', hogy föbbe-ket is

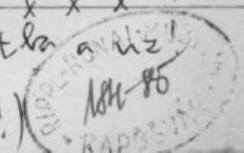
megér-hessünk, ma ilyen hűvel, baráttal, hanem öröven-detes ma-pok-kal!

Kity-koty, kity-koty, ge-le-gonya Kettő, a lányokhoz ~~lety-tyő~~ A kétök díszna-jának

akkorá országja legyen, mind a mestersze- da! Kétök díszna-jának akkorá szalo-nája

legyen, mind a spiródeszka! Kity-koty, kity-koty, gelegonya Kettő, nekem is van kettő,

a lányokhoz ~~lety-tyő~~ A kétök díszna-jának anyji zúja legyen, mint a kutya

(szord'!) (szord'!)

Güsto

Musical notation on a single staff, starting with a treble clef and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes.

kity-koty, kity-koty, gelegonya kettő, nekem is van kettő. A kettők asszo-

Musical notation on a single staff, featuring a treble clef and a 2/4 time signature. It includes rhythmic patterns with 'x' marks and accents.

nyának annyi sürtőke legyen, mind a Balaton partján a kánics! Kity-koty, kity-koty,

Musical notation on a single staff, featuring a treble clef and a 2/4 time signature. It includes rhythmic patterns with 'x' marks and accents.

gele-gonya kettő, nekem is van kettő. A kettők asszonyának akkor csöise legyen mind a

Musical notation on a single staff, featuring a treble clef and a 2/4 time signature. It includes rhythmic patterns with 'x' marks and accents.

székely Terkő házi bundás sapka-ja! Kity-koty, kity-koty, gelegonya kettő, nekem is van

Musical notation on a single staff, featuring a treble clef and a 2/4 time signature. It includes rhythmic patterns with 'x' marks and accents.

kettő, a la'nyokhoz kettő. Káhyke néllan sürtke mauska, süjja mega házi-gazda!

Musical notation on a single staff, featuring a treble clef and a 2/4 time signature. It includes rhythmic patterns with 'x' marks and accents.

~~kettő~~
kity-tjó

90. Karácsonyi Közöntő

Moderato

Horvát Kút, Nemes Árpád (1913)

E. A.
Lej. Várnai

1. Az új Jézus Krisztus, szelga-i for-mája, = b
Mai nap sü-le-tett alá-zatos sors-ba.

2. A szűz Mariától, Betlehem városba,
Isten, ember léven, fekszik a járdába.

3. Nem volt annyi helye, hogy fejet lehajtsa,
Nem volt csendes óra, hogy testét nyugtassa.

4. Föltetett barátjának ragyogó csillaga,
Ma jött le az égből Jákob látványján.

5. Megnyílt bűnösnek mennyország kapuja,
|| Megváltott néktek édes megváltótok. ||

Boldog Karácsonyi ünnepeket kívánok!

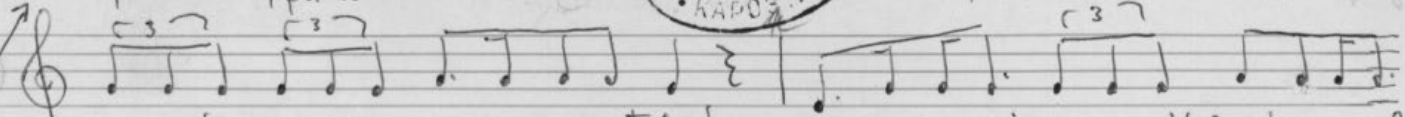
91. Betlehemes

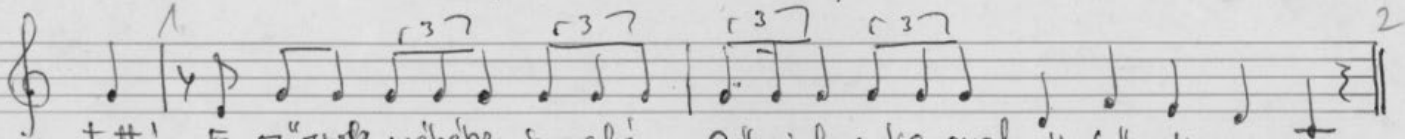
Egyed' a'pad gyűjtés, (Erdélyi)
 lej.: Vashai +.

Tempo rubato, parlando

1. Angyal:

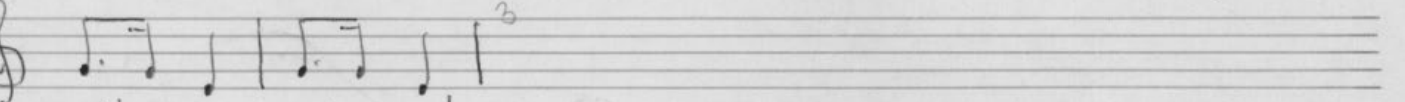
Ci-terák, muzsikák zenge-dezzetek! Gyostrombiták harsogjátok Jézus születés-

tett! E szűznek méhébe fogadá, Gabriel arkangyal el-doltnak monda!

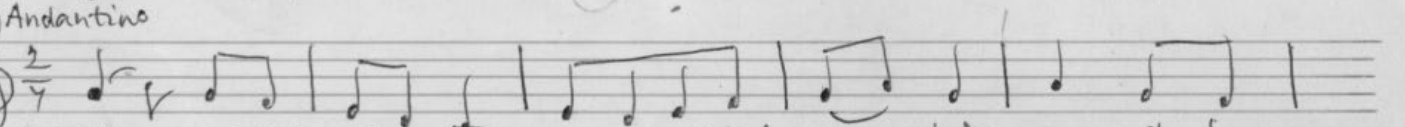
2. Katona: Szabad-e bészületés hajlékukba a betlehemi kis Jézuskát bemutatni? Szerencsés jörestét a házigárdának!
 Ha még vendégei nem voltak, mi már megjöttünk. Húst, kolbászt öleget hozzanak, a mellette jó bort is adjanak!
 Alj' fere te banya, ne nézz, mind a vasvella! Sárkányfüllű banya, takarodj a sarokba! Ejj házigárda!
 nem azért jöttünk, hogy őtet nézzük) szent angyalok által betlehemet őrizni jöttünk. (szóval mondja).

3. Angyal:

Glo-ri-a, glo-ri-a!

4. pásztor:

1. pásztor: Hej, pásztor-társa-im, ha ti azt tudná-tok, a-mit én

szem-dok, ti se aludná-tok. Mi-croda paj-tás, mi az a nagy

2. pásztor.

1984-85

II/2

cro-da? Talán far-kas jön a-mi juha-ink-ra?! Hal vagy te,

huj-tal, hidd elő a töb-bit! Megmagya-rá-zom én a dolgot

Az "álm-jelenet" után a fekvő pásztorok felkelnek és euellil:
né-kik.

1x

Allegretto

ei
Mind:

Pásztorok kel-jünk fel! Betlehem vá-ro-sá-ba, si-es-sünk,
Hamar in-duljunk fel. rongyos tal-lécská-ka!

ne kés-sünk, hogy még ezen éj-jel oda éi-kez-zünk, mi urunknak

1888

II/3

5
 tiszte-letet te-hes-sünk! Mit vigyünk hát né-ki, hogy kedvet ta-
 a-gondé- kót né-ki,

6
 lálhas-suk, sive-sen i- mád has-suk? Egy sej-tot, egy bá-rányt,

8
 i-lyen segehy pártfogólattól e- léig les, telán megar asanynál is többet

9
 tesz! 10
 jut-ka, Ma-rinka, sáe, bor, pá- lin- ka, jó vol-na, ha volna,

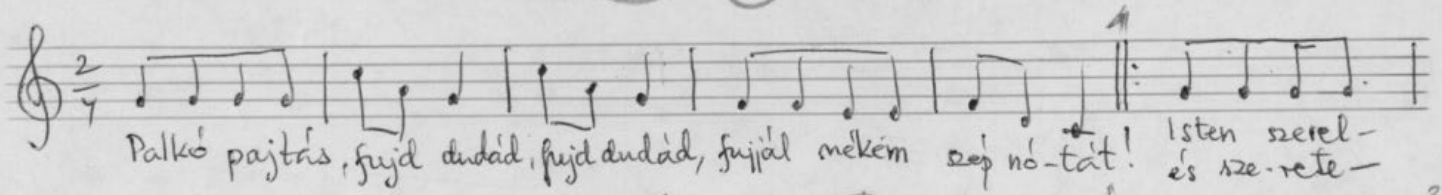
12
 e-gyet i- hatnánk, s így omulat- hatnánk mindnyajam.

M-88

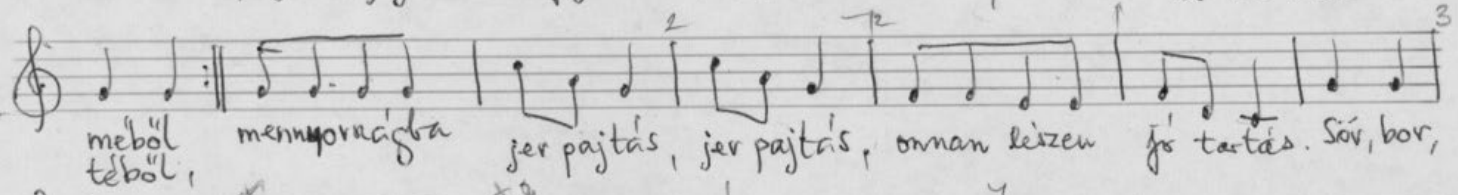
II/4

5

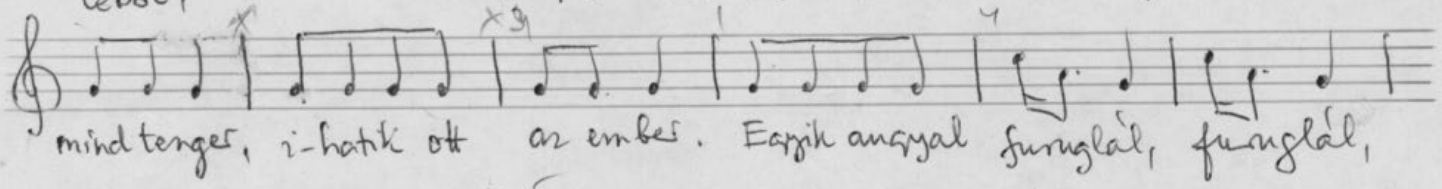
2/4

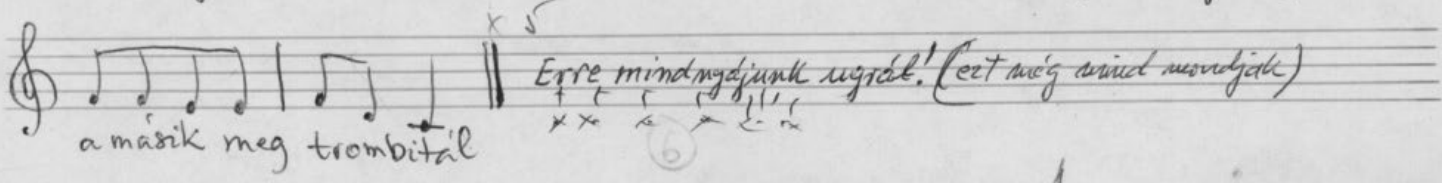
Palkó pajtás, fujd dudád, fujd dudád, fujjal nekem szép nő-tát! Isten szerel- és sze-rete-

meből, meből, mennymorvára, jer pajtás, jer pajtás, onnan leízen jó tartás. Sív, bor,

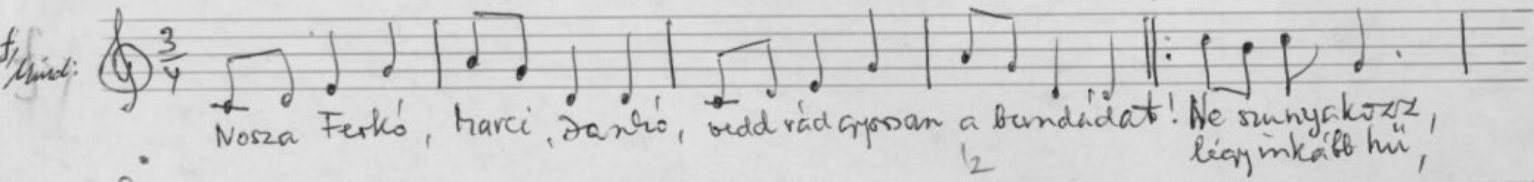

mind tenger, i-haték ott az ember. Eszik angyal fuvglál, fuvglál,

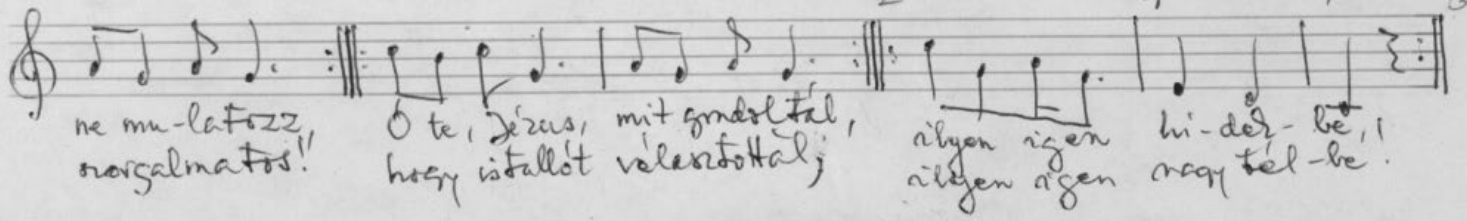
Erre mindnyajunk ugrol! (ert még arvad mondjáté)
a másik meg trombitál

3/4

Nosza Ferko, harci, dancó, vedd rád gyorsan a bundidat! Ne szunyakozz, legy inkább hü,

↑ ha lehet, feljebb teni

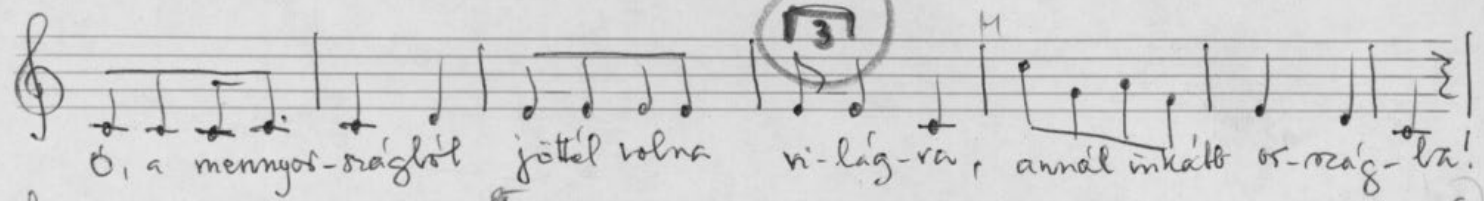
ne mulatozz, orgalmatos! Ó te, Jézus, mit gondoltál, olyan igen hi-dér-be, olyan igen nagy tél-be.

1881-85

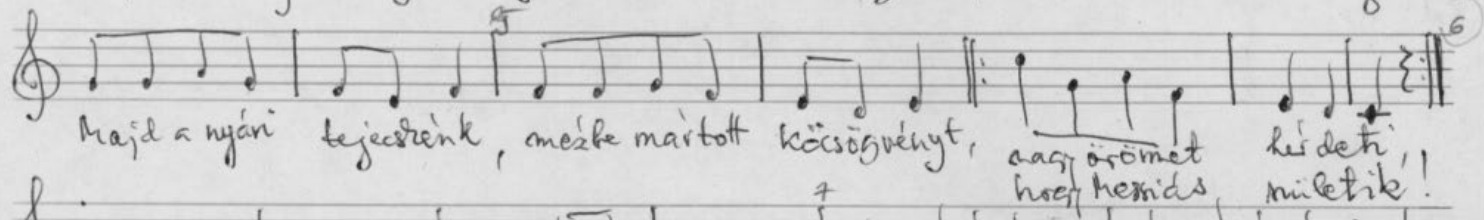
II/5

3

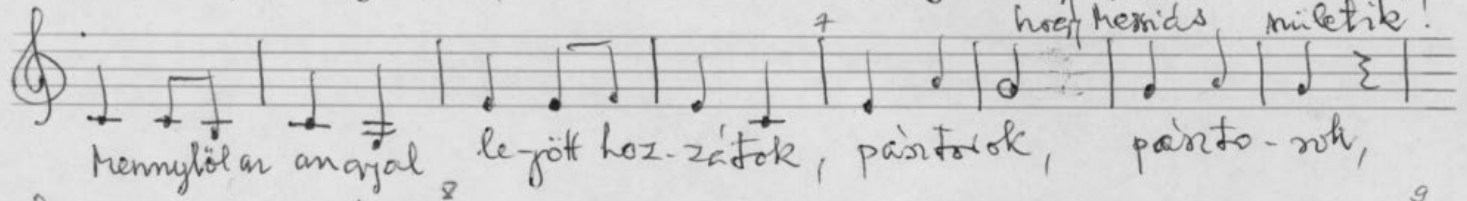
3

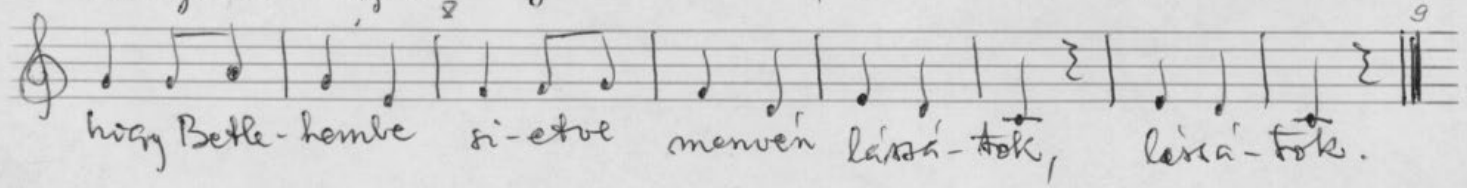
Ó, a mennyes-orághal jöttél volna világra, annál inkább or-ora-g-ka!

Majd a nyári tejesrént, mezébe mártott köcsögvényt, aag örömet leideh, hoag kemés mületik!

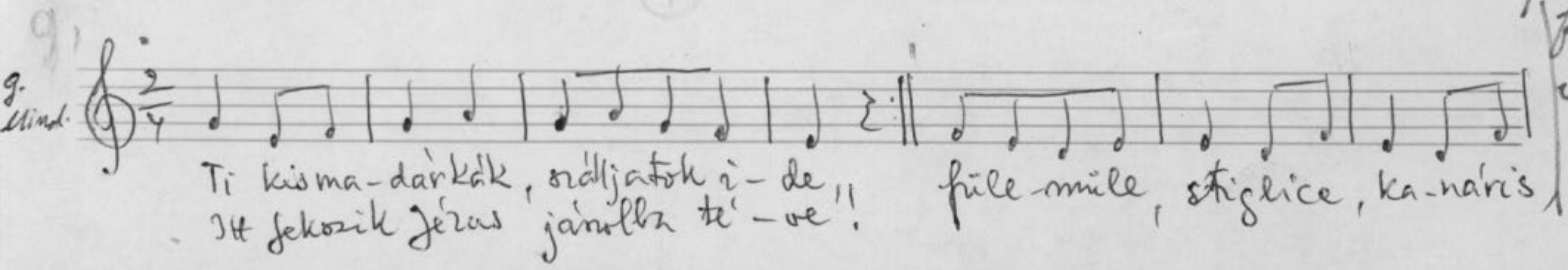

Mennyből az angyal le-jött hoz-zátok, pártolok, pártol-rol,

hogy Betle-hembe si-etve menveñ lecsá-tok, lecsá-tok.

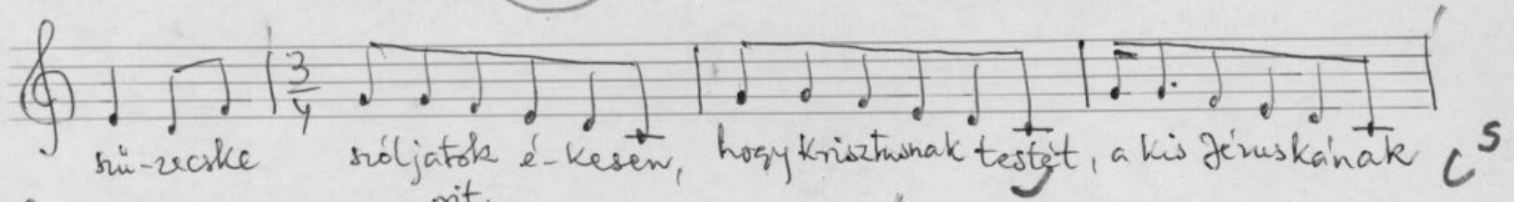
9. Mind.

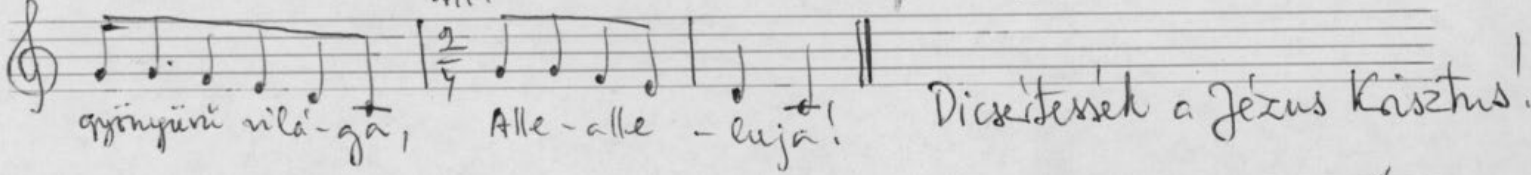

Ti kisma-dárkak, szőlőjatók i-de, füle-mille, stiglice, ka-náris,
It fekozik Jérus jánallá te-ve.

feljött vágni

II/6

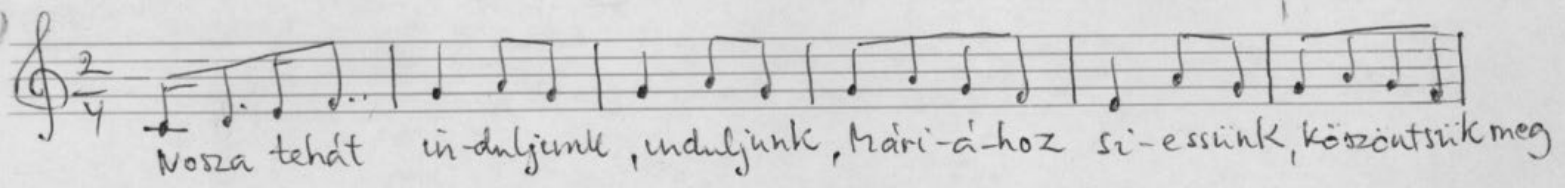

 sü-recke süljätök é-kesen, hogy Krisztusnak testét, a kis Jézuskának

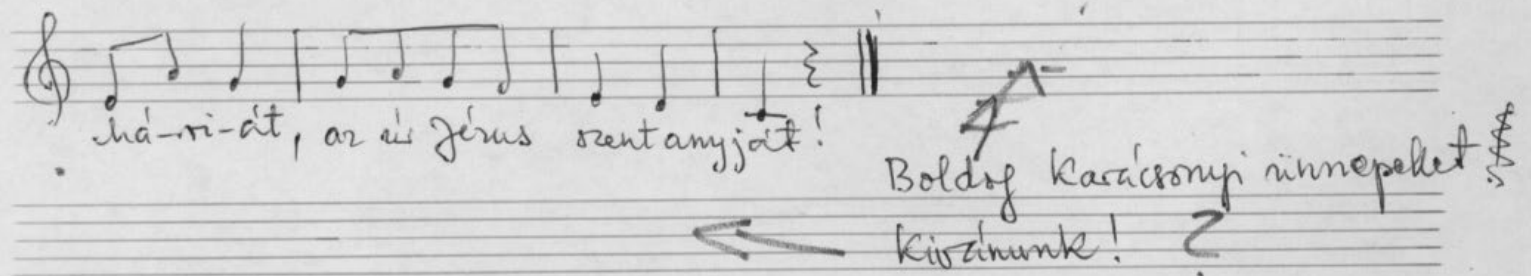

 anyjüni nílá-gá, Alle-alle - luja! Dicséressék a Jézus Krisztus!

(A háttől való bevezetés ducke. Ez alatt felveszik a betlehemet és magukkal viszik.)

8

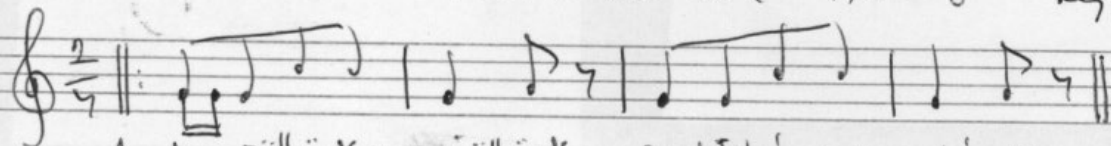
ky
Wiel:

 Nosza tehát induljunk, induljunk, Mári-a-hoz si-essünk, köszöntsük meg

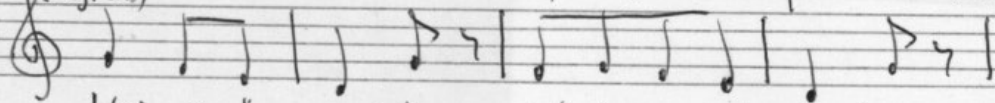

 má-ri-át, az az Jézus szentanyját!
 Boldog Karácsonyi ünnepeket
 kívánunk!

1885

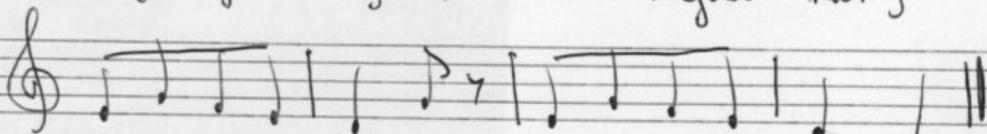
Animato 92 Megjöttünk, megjöttünk (Regölés) E.A!
Laskai Miklós (1920), Szeged lej. Paksa

1. Megjöttünk meg-jöttünk szent István nap-ja-ra,
(Refrén) Terített asztal-ára, töltött pohár-ára-ra.

Haj, regő raj-ta, azt is megad-hat-ja

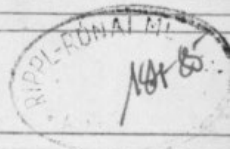
Az a nagy U-s-Jen, ki-la-kitt a mennyben.

2. Adjon az Uristen ennek a gazdának

Két szép tehenet, tejet-vajat ölöget,
Had' süssenek rétest szegén regelőknék,
REFRÉN

3. Adjon az Uristen ennek a gazdának

Két szép ökröt, ökör mellé szekéret,
Szekér mellé kereket, kerék mellé vasszöget,
Vasszög mellé faszöget,
REFRÉN

4. Adjon az Uristen ennek a gazdának

Égy szép malacot, abból legyen hizajja,

REFRÉN

5. Ha nem adnak szalonnát, levágom a gërendát,

Had' döljön a házra, a gazda hátára,

REFRÉN

6. Amodd van e'sszép legén, kinek neve Jóska,

Amodd van e'sszép léány, kinek neve Julcsa,
Isten még ne mentse, kebelébe ejtse,

Össze-vissza nyaggassa, mind a róka a tyukot,

Mind a kosz a malacot,

REFRÉN

(próza:)"Ezt az egy strófát elmondtuk, kicsid várunk,
ha hozta a gazda a pénzt újra rágyujtottunk:"

7A.) Adjon az Uristen ennek a gazdának

Kéd véka lëncsét hozzája szerëncsét,

REFRÉN

(próza:)"na pediglën pénzt nem kaptunk, akkor újra

rákezdtük: " d

7B.) Adjon az Uristen ennek a gazdának

Kéd véka borsót, rëggelre koporsót,

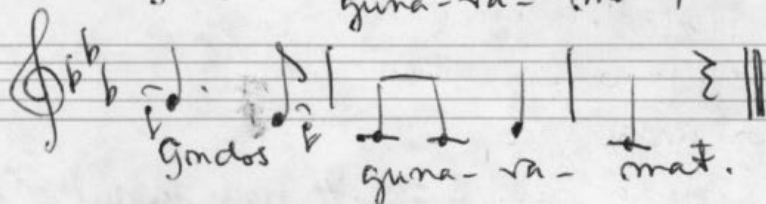
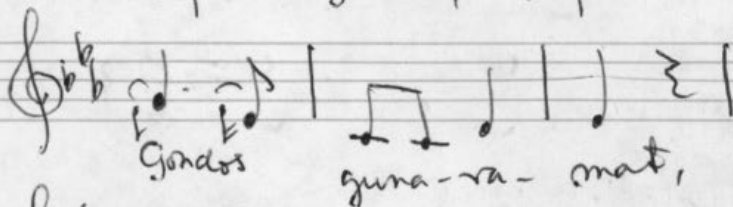
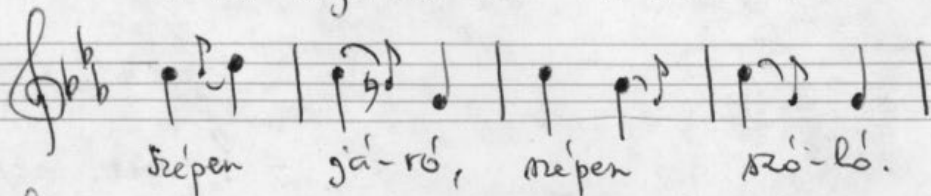
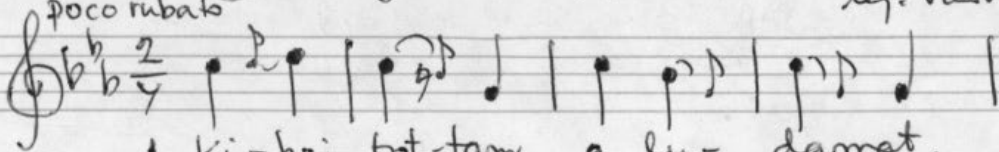
REFRÉN

93. Kihajtottam a ludamat (Gyúras lány, vőbeteles)

a = (Kara)

Moderato, **K**ara Lajosné (1936), Buzsák

E.A.
lej. Várnai

2. Arra jött a bíró fia.
Agyon verte a ludamat
Egy nagy buzogánnyal,
Egy nagy buzogánnyal.

3. En elmentem a bűbe,
Bíró után nagy utárré,
Hogy megpaharoljam,
Hogy megpaharoljam.

4. Kérde tőlem bíró uram,
Hogy mi legyen a ludammal.
Mi legyen az ára?
Mi legyen az ára?

5. Két lábaért, két szárnyaért,
A szívéért, a nyakaért = ? (nem aranytolláért!!)
Három arany tallért,
Három arany tallért. $\begin{matrix} \cup = a \\ \cup = a \end{matrix} \} \text{tallér (nem tollér)}$

6. A zuraért, a májaért,
Benne lévő porcikaért.
Bíró uram fia,
Bíró maga fia. $2 = (\text{itt nem uram, hanem maga!!})$

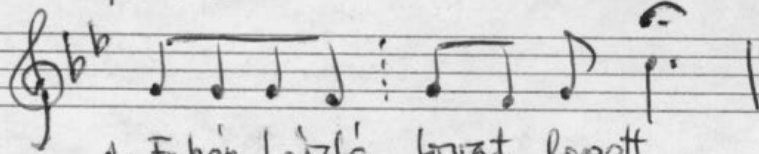

94. Fehér László / (A halálra ítélt kúga)

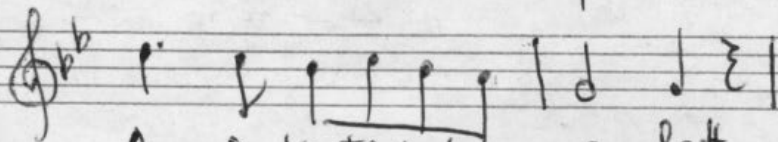
Tempo rubato,
Parlando

Kerekes Józsefné (1926), Torva

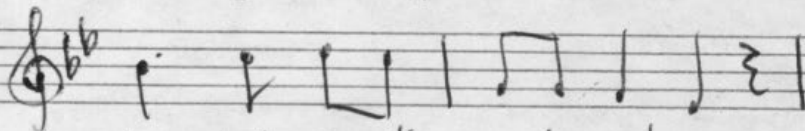
E. A.
tej. Várnai

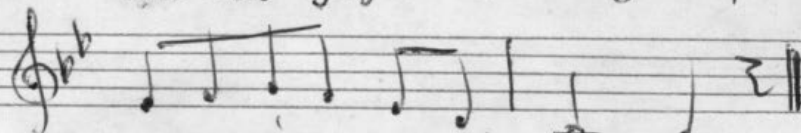
1. Fehér László lovat lopott

A se-ke-te halom a-latt.

Ha-tot fogott su-ho-gó-ra,

Göre város csoda-já-ra.

2. Rajta, rajta hat varmegye,

Fehér László bekerítve.

- Kutya betyár, add meg magad,

Vagy art mond meg, hogyan hívnek!

(fordítás!)

3. - Az én lovam keselylábi,
Az én nevem Fehér László.
- Verjünk verat a kutyára,
Jobb kezére, bal lábára!

4. Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja be van fogva.
Parancsolja kocsisának:
- Kocsisom fogjál be bátran!

5. - Kocsisom, fogj be hat lovat,
Tegy fel egy véka aranyat.
Tegy fel egy véka aranyat.
Kiszabadítom bátyámat!

6. - Fehér László, kedves bátyám!
Éln-e vagy talán meghaltál?
- Sem nem élek, sem nem halok,
Most is rólad gondolkodok.

7. Fehér Anna nem nyugodott,
Tömlöc ajtó elé osont
- Bátyám, bátyám, Fehér László,
Hogy hívják itten a bírót?

~~Bíró, bíró, Horvát bíró,
Ablakajtó~~

8. - Ez a bíró, Horvát bíró,
Szemét szedje ki a holló!
Bíró, bíró, Horvát bíró,
Az akasztófára való!

9. Ekkor után Fehér Anna
Megy a bíró ablakára.
- Bíró, bíró, Horvát bíró,
Szabadítsd ki a bátyámat!

10. - Szabadítsd ki a bátyámat,
Adok egy véka aranyat.
- Kiszabadul bátyád még ma,
Csak hálj velem egy éjszaka!

(Fehér László Jóllyst.)

11. - Bátyám, bátyám, Fehér László,
Azt mondta nekem a bíró:
"Kiszabadul bátyád még ma",
Háljak vele egy éjszaka.
12. Fehér Anna, édes húgom,
Ne hálj vele, csak azt mondom!
Neked süzességel veszi,
Bátyádnak fejét vétefi.
13. Fehér Anna nem nyugódott,
Elment a bíró házához.
Vele is hált egy éjszaka
Gombosvégű nyoszolyába.
14. Éjjeltájban egy órákor
"Csörgést hallott az udvaron."
- Bíró, bíró, Horvát bíró,
Mi csörömpöl az udvaron?
15. - Kocsisom lovát itatja,
Annak zörög zabolája.
Annak zörög zabolája,
Kötőfelke, Kantárszóra.
16. Fehér Anna rossza gondolt,
Elment a tömlőc ajtóhoz.
- Bátyám, bátyám, Fehér László
Áll-e vagy nyugorol?
17. - Húgom, húgom, Fehér Anna
Ne itt keresd a bátyádat,
Zöld erdőben, zöld mezőben,
Akasztófa tetejébe.
18. Ekkor után Fehér Anna
Megy a bíró ablakára.
- Bíró, bíró, Horvát bíró,
Lovad lába megbotojjon!

(fordítás)

1871-85

19. - Lovad lába megbotojjon,
Tégedet a földhöz vágjon.
Tégedet a földhöz vágjon,
Isten nyomorekká adjon!

20. - Tizenhárom Kocsi szalma
Rohadjon el az ágyadban.
Tizenhárom extendéria
Nyomjad az ágyad fenekét!

21. - Tizenhárom doktor keze
Fáradjon ki sebeidbe,
Tizenhárom sorpatika
Lírüljön ki a párnádról!

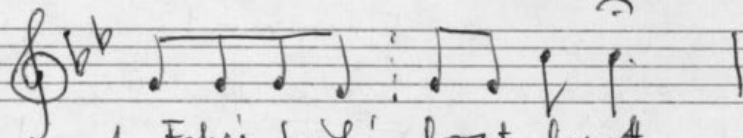
22. - Ugye, bíró, jót kívántam!
Mosdóvized verré váljon!
Törétköröd lángot hányjon,
Isten téged sose hásson!

95. Fehér László (A halálra ítélt hűga)

Parlando

Kaszás János (1904), Böhönye

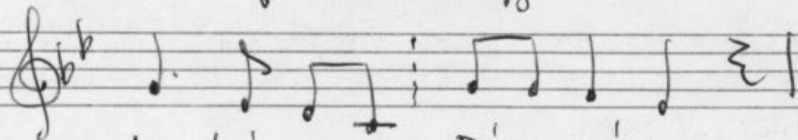
E. A.
Lej. Várnai

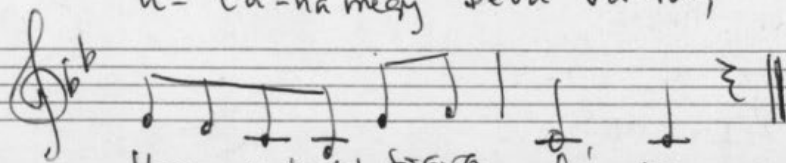
1. Fehér László lovat lopott

A fe-kete hegyek alatt.

U-tá-namagy Déva vá-ra,

Hogy a betyárt fogva lát-sa.

2. Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja el van fogva.
- Fogd be, Kocsis, a lovakat,
Rakd rá minden aranyamat!

3.-Szép jó estét hadnagy úram!
- Minek jöttél édes hűgom?
- A bátyámat, hadnagy úram,
Hoztam érte aranyakat.

4. - Nem kell nekem az aranyod,
Csak hálj velem édes húgom!
Ha az éjtel velem töltöd,
Bátyád fejét megmentheted!

5. Kilencet ütött az óra.
- Aluszol-e Fehér Anna?
- Nem aluszom, jaj, nem bírok,
Fegyver zörgéseit hallom.

6. Tízet ütött már az óra.
- Aluszol-e Fehér Anna?
- Nem aluszom, jaj, nem bírok,
Bátyám jajgatását hallom.

7. Tizenkettőt üt az óra.
- Aluszol-e Fehér Anna?
Csak aludjál, csak nyugodjál,
A bátyádnak feje nincs már!

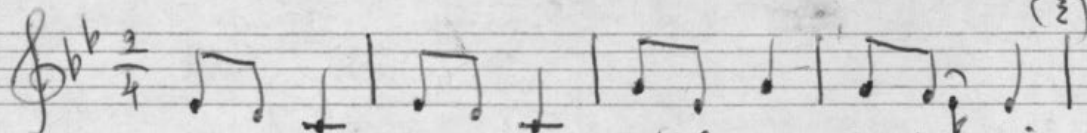
8. Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja meg van halva.
A hadnagyt megátkozta:
- Piros véred a föld rajja!

9. Törölközöd lágot vessen,
Mosdóvizet vérré váljon!
A jó bástent arra kérem,
Teged soha meg ne áldjon!

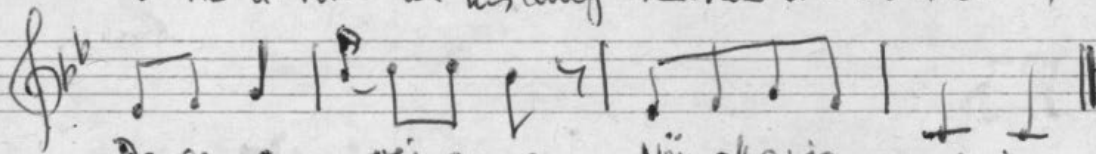
96. Az aradi kislány (A megátalkozott menyasszony)

Tempo giusto (Andantino) Fandoró György (1908), Ringó Kovács (2)

E. A.
Kis. Paksa

1. Az a-ra-di kislány Férhez a-ka-menni,

De ar-a vénanya Ném akarja adni.

2. De azért a leány
Férhez adta magát,
Eleit a vénanya
Nagyon elátkozta.

3. Először fölkiált
A kisellibe vőfény:
- Edéssanyám arany,
Bágyad a menyasszony!

4. Majd ha a hitre mész,
A hideg szőz ki,
Nagy vacsorá közé
A lélked mályon ki!

5. Másodszor is fölkiált
A vengellibe vőfény:
- Edéssanyám arany,
Beleg a menyasszony!

(Fóhats!)

6. Harmadszor fölkiált

Maga a rölegety:

← Edésanyám asszony,
Még halt = menyasszony!

57

7. Először a rölegety

Kétsz fogát kezébe,

Kezéből mellébe,
Melléből nyelve!

8. Verém a veréddel

Egy patalka folyjon,

Testen a testekkel

Egy sírba nyugodjon!

9. Lelkem a lelkéddel

Egy uat imádjom,

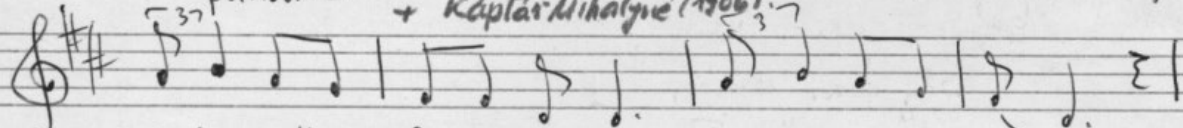
De az a vén anyád

Istent sose lássom!

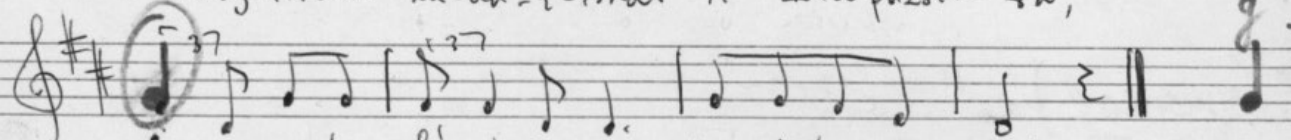
97. Kihajtottam ludaimat (Gyermekdal) E.A.

Tempo poco rubato,
pavando

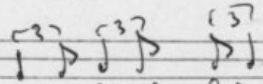
→ Csail Istvanné (1913), Szenyent lej. Paksa
+ Képtár Mihályné (1906)

1.-Kihaj-tottam lu-da-i-mat A zöld pázit-sa,

Arra ment a bi-ró fi-a, közikik do-lott.

2. Eltalált a bió fia
Szép gunaromat,
Agyondobta bió fia
Szép gunaromat.

4. Kihajtottam ludaimat
A zöld pázitson,
Agyondobta bió fia
Szép gunaromat!

3.-Miest jötél szép Ilona
Az én hárombá?
- Miest jötém, bió gazda,
A kend háribá:

5.-Mit kívánsz, szép Ilona
Szép gunarodért?
- Minden tolla, szép tollaért
Egy-egy asanyat.

(fordíts!)

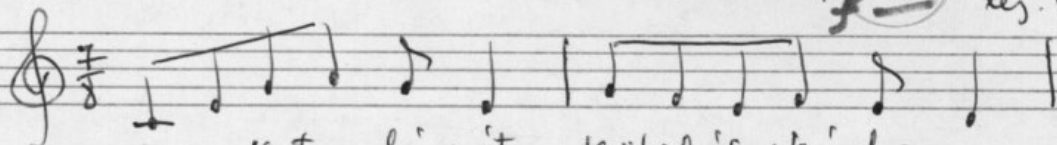
6. A lábaért, bio gazda,
Egy aranyereszt,
A májjaért, bio gazda,
Aranyecyert.

2. (nincs a")

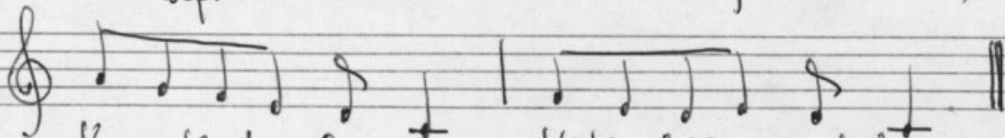
7. A májjaért, bio gazda,
Egy arany talat,
A farkaért, bio gazda,
Egy arany cshmit!

98. Fodor Katalin (A lófarkához kötött lány)

Tempo poco rubato Tislér Antalné (1898), Somogyzsitja E.A. lej. Várnai

1. Kapi Kata - li - nát, Köti lófarka - hoz,

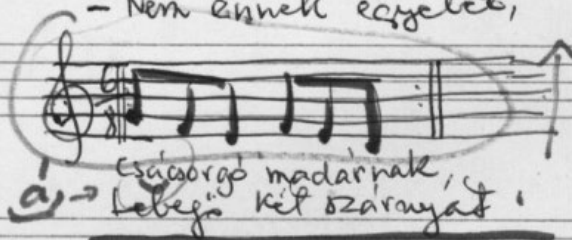

Kapi Kata - li - nát, Köti lófas - ka - hoz.

2. Lassújjal, lassújjal
Rákóci kis úrfi,
Verbe úszik immár
A fehér cipőm is.

5. Mondja neki, mondja:
- Mit ennél galambom?
- Ném ennél égyelet,

3. Lassújjal, lassújjal
Rákóci kis úrfi,
Verbe úszik immár
Az övegyöngyöm is

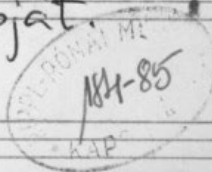

KI-
MA-
RADT!

Töltött galamb combját

(prodts!)

4. Kapi katalinát,
Víznyarujába,
Kapi katalinát,
Víznyarujába.

6. Kapi a puskaajt,
Futott az erdőbe,
Kapta a puskaajt,
Futott az erdőbe.

7. Durranyik a puska,
Szólnak a harangok,
Durranyik a puska,
Szólnak a harangok.

8. Elmen oda, elmen,
Ahol harangoznak,
Kérdi tőle, kérdi,
Kire harangoznak?

9. Úr feleségére,
Fodor Katalinra,
Úr feleségére,
Fodor Katalinra.

10. Úgy harangozzatok,
Hogy kettőnkre leszén,
Úgy harangozzatok,
Hogy kettőnkre leszén.

11. Elmen oda, elmen,
Hun/koporsót csinálnak,
Kérdi tőle, kérdi,
Kinek a koporsó?

12. Úr feleségének,
Fodor Katalinnak,
Úr feleségének,
Fodor Katalinnak.

13. Úgy ~~harangozzatok~~ csináljatok még,
Hogy kettőnknek leszén,
Úgy csináljatok még,
Hogy kettőnknek leszén.

14. Elmen haza, elmen,
Bemegy a szobába,
Kapi a puskaajt,
~~Ugy~~ Kapi a puskaajt.

15. Lélkém a lélkéddel
Egy urat szolgáljon,
Vérém a véreddel,
Egy patakba fojjon.

99. Réten legel / A gulyáslegény és barátai

Poco rubato Arok László (1902), Óreglak

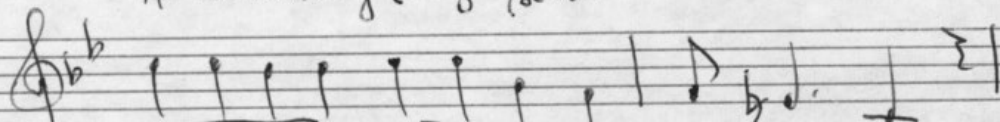
E. A. I. lej. Várnai

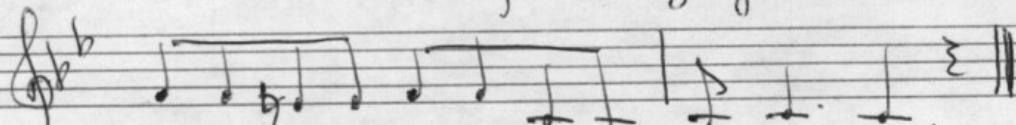
1. Réten legel a kisassny gulyás-ja.

A kisassny maga sétal m-tá-na.

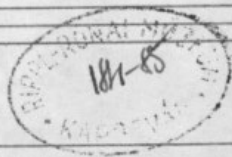
Már messziről kiált-ja a gulyás-nak:

- sívem, gulyás, tenisd le a su-bá-dat.

2. A kisassny nem gulyásnének való.
Selyem szoknya sem a harsmetka való.
Hosszabb legyen a gulyásnak ruhája,
Ki ne lásson a kisassny ruhája.

(prodets!) x

3. Nem vagyok szép csak a szemem fekete.
Nem vagyok ^{szép} az edzésen remete.
Sem remete, sem a fának levele,
Én vagyok egy baka Kislány nevű névelme

100. Szépen legel (A gulyáslegény és bűvölány)

Tempo poco rubato Fandzsó Györgyné (1908), Rinyák Kovácsi

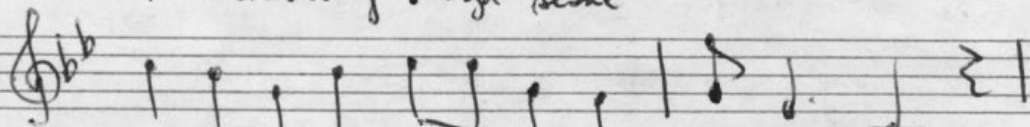
E. A.
Lej. Udarnai

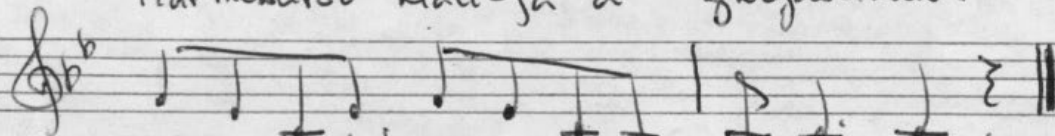
1. Szépen legel a kisasszony gulyás-ja.

A kisasszony maga sétal en-tá-ra.

Már messziről kiált-ja a gulyás-nak:

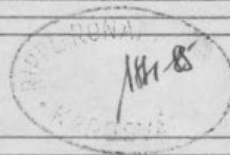

- Szívem, gulyás, terítsd le a su-bá-dat!

2. Nem terítem én le az én subámot,
mert elhajtják az én kedves gulyáimat!

- Se te arrol, édes gulyás, ne gondoldj,
Él az anyám, majd ki váltja, ha mondom.

(fordítva!)

3. - Slingölt szoknya nem gulyásnebak való!
Slingölt szoknya nem a harmatba való.

- Nem bánom én, ha illik is, ha nem is,
Kedves szeretöm voltál, még leszel is.

4. - Édesanyám váltsa ki a gulyámat!
A gulyással töltöttem éjszakáimat.

- Lányom, lányom, lányomnak se mondalok,
Mind én téged egy gulyásnak adjalak.

5. Fajide népen kifarragták azt a fát,
Kire regény gulyásleányt akasztják.
En is elmegyek az akasztásra
Virágot viszek én annak sírjára.

Ket. cserok lantok

K.I.

Markat Josef (1800, Karas)

Allegretto

ka-nori ke-sül, lo-va nagyon félnyerge-lézve,

nyerged méjjel ringa-down
a-rany-gyömi öven-deave'.

Vaj-jaka ré-pát, ré-pámal a tus-sat.

[Faint handwritten musical notation and text, including a treble clef and some illegible lyrics.]

29. Fárom az új várnak (ősi "várjáték"-esemény, párvédlásról)

Moderato

Kaplár Mihályné (1906) és Gaál Istváné (1913), szerző E.A!
Lj. Paksa

Fárom az új vár-nak
an al-ját, fárom ma-rod-magam-mal.

isten, Jónás, de-re-kü, Ó, Er-zei-bet az-ro-nyunk!
vékony, Kaszin

Véim el egyet a ja-vá-lól, legnebbjélől, nagyobb-jától,

Fárom az új várnak an al-ját, fárom ma-rod-magam-mal.

